

KONVENCIJA UJEDINJENIH NACIJA PROTIV KORUPCIJE

Preambula

Države ugovornice ove Konvencije,

Zabrinute zbog ozbiljnosti problema i prijetnji koje korupcija predstavlja za stabilnost i sigurnost društva, podrivajući institucije i vrijednosti demokratije, etičke vrijednosti i pravdu, te ugrožavajući održiv razvoj i vladavinu prava,

Zabrinute takođe zbog povezanosti korupcije i drugih oblika kriminala, naročito organizovanog kriminala i privrednog kriminala, uključujući i pranje novca,

Zabrinute nadalje zbog slučajeva korupcije koji uključuju ogromne količine dobara koja mogu predstavljati značajan dio državnih resursa, a koji prijetje političkoj stabilnosti i održivom razvoju tih država,

Uvjerene da korupcija više ne spada u lokalna pitanja, već predstavlja transnacionalnu pojavu koja pogađa sva društva i privrede, što čini međunarodnu saradnju na njenom sprječavanju i suzbijanju neophodnom,

Uvjerene takođe da je potreban sveobuhvatni i multidisciplinarni pristup za uspješno sprječavanje i efektivnu borbu protiv korupcije,

Uvjerene nadalje da pružanje tehničke pomoći može igrati značajnu ulogu u povećanju sposobnosti država da, kroz jačanje kapaciteta i izgradnju institucija, uspješno sprječavaju i da se bore protiv korupcije,

Uvjerene da nezakonito sticanje ličnog bogatstva može biti posebno štetno po demokratske institucije, nacionalne privrede i vladavinu prava,

Odlučne da na efikasniji način spriječe, otkriju i preduprije međunarodni transfer nezakonito stečenih dobara kao i da ojačaju međunarodnu saradnju u povraćaju dobara,

Uviđajući značaj osnovnih načela pravilne primjene zakona u krivičnom postupku i građanskom i upravnom postupku za donošenje presuda u vazi sa imovinskim pravima,

Imajući u vidu da je sprječavanje i iskorjenjivanje korupcije odgovornost svih država, te da one moraju međusobno sarađivati, uz podršku i angažovanje pojedinaca i grupa izvan javnog sektora, kao što su civilno društvo, nevladine organizacije i organizacije lokalnih zajednica da bi naponi u ovoj oblasti bili uspješni,

Imajući takođe u vidu načela pravilnog upravljanja javnim poslovima i javnom imovinom, pravičnost, odgovornost i jednakost pred zakonom, te potrebu zaštite integriteta i njegovanja kulture odbacivanja korupcije,

Odajući priznanje Komisiji za sprječavanje kriminala i krivično pravosuđe, te Uredu Ujedinjenih Nacija za borbu protiv droga i kriminala za rad u sprječavanju i borbu protiv korupcije,

Podsjećajući na rad drugih međunarodnih i regionalnih organizacija u ovoj oblasti, uključujući i aktivnosti Afričke Unije, Savjeta Evrope, Savjeta za carinsku saradnju (takođe poznatog kao Svjetska carinska organizacija), Evropske Unije, Lige arapskih država, Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj i Organizacije američkih država,

Konstatujući sa uvažavanjem multilateralne instrumente za sprječavanje i borbu protiv korupcije, uključujući, između ostalog, Inter-Američku Konvenciju protiv korupcije usvojenu od strane Organizacije američkih država 29. marta 1996¹, Konvenciju o borbi protiv korupcije koja uključuje funkcionere Evropskih Zajednica ili funkcionere država članica Evropske Unije koju je usvojio Savjet Evropske Unije 26. maja 1997², Konvenciju o borbi protiv podmićivanja stranih javnih funkcionera u međunarodnim poslovnim transakcijama koju je usvojila Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj 21. novembra 1997³, Krivično-pravnu konvenciju o korupciji koju je usvojio Komitet Ministara Savjeta Evrope 27. januara 1999⁴, Građansko-pravnu konvenciju o korupciji koju je usvojio Komitet Ministara Savjeta Evrope 4. novembra 1999⁵, te Konvenciju Afričke Unije o sprječavanju i borbi protiv korupcije, koju su usvojili šefovi država i vlada Afričke Unije 12. jula 2003,

Pozdravljajući stupanje na snagu 29. septembra 2003. godine Konvencije Ujedinjenih Nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala⁶,

Saglasile su se o sljedećem:

Poglavlje I

Opšte odredbe

Član 1.

Izjava o ciljevima

Ciljevi ove Konvencije su:

- (a) Da se što efikasnije i efektivnije unaprijede i ojačaju mjere za sprječavanje i borbu protiv korupcije;
- (b) Da se unaprijedi, olakša i podrži međunarodna saradnja i tehničku pomoć u sprječavanju i borbi protiv korupcije, uključujući povraćaj dobara;
- (c) Da se unaprijedi integritet, odgovornost i pravilno upravljanje javnim poslovima i javnom imovinom.

Član 2.

Upotreba termina

Za svrhe ove Konvencije termin:

¹ Vidjeti E1996/99

² *Službeni glasnik Evropskih zajednica*, C 195, 25.JUN 1997.

³ Vidjeti *Inicijative protiv korupcija, a za veći integritet zemljama u razvoju* (publikacija UN, prodajni br.E 98 III B.18)

⁴ Savjet Evrope, *Serija evropskih ugovora*, br. 173

⁵ Ibid, br. 174

⁶ Rezolucija Generalne skupštine 55/25, aneks I

(a) “Javni funkcioner” označava:

(i) svako lice koje vrši zakonodavnu, izvršnu, upravnu ili sudsku funkciju države ugovornice, bez obzira da li je imenovano ili izabrano, bez obzira da li je ona stalna ili privremena, plaćena ili neplaćena, i bez obzira na visinu funkcije tog lica;

(ii) svako drugo lice koje obavlja javnu funkciju, uključujući i funkciju u javnom organu ili preduzeću, ili vrši javnu službu u skladu sa definicijom unutrašnjeg zakonodavstva države ugovornice i na način kako se primjenjuje zakonodavstvo te države potpisnice u relevantnim oblastima;

(iii) svako drugo lice definisano u unutrašnjem pravu države ugovornice kao “javni funkcioner”. Međutim, iz razloga posebnih mjera navedenih u Poglavlju II ove Konvencije, termin “javni funkcioner” može podrazumijevati svako lice koje obavlja javnu funkciju ili vrši javnu službu u skladu sa definicijom unutrašnjeg zakonodavstva države ugovornice i shodno primjeni u relevantnoj oblasti zakonodavstva te države ugovornice;

(b) “Strani javni funkcioner” označava svako lice koje je vršilac zakonodavne, izvršne, upravne ili sudske funkcije strane zemlje, bez obzira da li je na nju imenovano ili izabrano, te svako lice koje obavlja javnu funkciju za stranu zemlju, uključujući i funkciju u javnom organu ili javnom preduzeću;

(c) “Funkcioner međunarodne javne organizacije” označava međunarodnog javnog službenika ili svako lice koje takva organizacija ovlasti da djeluje u ime te organizacije;

(d) “Imovina” označava svojinu bilo koje vrste, bez obzira da li je materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, fizička ili ne, te pravne dokumente ili instrumente kojima se dokazuje da je vidljivo pravo na tapiju ili interes u takvu svojinu;

(e) “Sredstva stečena od kriminala” podrazumijeva svaku imovinu koja potiče od ili je stečena, posredno ili neposredno, izvršenjem krivičnog djela;

(f) “Zamrzavanje” ili “zapljenja” označava privremenu zabranu transfera, konverzije, raspolaganja ili preseljenja imovine ili privremeno preuzimanje nadzora ili upravljanja imovinom na osnovu naloga koji izda sud ili drugi nadležni organ;

(g) “Konfiskacija”, što uključuje plaćanje kazne, gdje to odgovara, označava trajno oduzimanja imovine na osnovu naloga suda ili drugog nadležnog organa;

(h) “Predmetno krivično djelo” označava svako krivično djelo čije izvršenje stvara sredstva koja mogu postati predmet krivičnog djela definisanog u članu 23. ove Konvencije;

(i) “Kontrolisana isporuka” označava tehniku dozvole izlaska, prolaska ili ulaska nezakonitih ili sumnjivih pošiljki na teritoriju jedne ili više država, uz znanje i pod nadzorom nadležnih vlasti tih država, s ciljem da se istraži krivično djelo i identifikuju lica uključena u počinjenje djela;

Član 3.

Djelokrug primjene

1. Ova Konvencija se, shodno svojim odredbama, primjenjuje u cilju sprječavanja, istrage i krivičnog gonjenja korupcije, te zamrzavanja, zapljene, konfiskacije i vraćanja sredstava stečenih izvršenjem krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom.

2. U cilju primjene ove Konvencije, nije neophodno, osim ako Konvencijom nije drugačije predviđeno, da krivična djela definisana Konvencijom rezultiraju povredom ili štetom po državnu imovinu.

Član 4.

Zaštita suvereniteta

1. Države ugovornice izvršavaju obaveze iz ove Konvencije na način koji je u skladu s načelima suverene jednakosti i teritorijalnog integriteta država i principima nemiješanja u unutrašnja pitanja drugih država.

2. Ova Konvencija nijednom odredbom ne daje za pravo bilo kojoj državi ugovornici da unutar teritorije druge države preuzme jurisdikciju ili obavlja funkcije koje su unutrašnjim zakonodavstvom rezervisane isključivo za organe te druge države.

Poglavlje II

Preventivne mjere

Član 5.

Politika i praksa sprječavanja korupcije

1. Svaka država ugovornica, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, razrađuje i primjenjuje ili održava djelotvornu, koordiniranu politiku sprječavanja korupcije kojom se unapređuje učešće društva i odražavaju načela vladavine prava, dobrog upravljanja javnim poslovima i javnom imovinom, integritet, transparentnost i odgovornost.
2. Svaka država ugovornica će nastojati da ustanovi i unaprijedi uspješnu praksu usmjerenu na sprječavanje korupcije.
3. Svaka država ugovornica će nastojati da povremeno ocjeni odgovarajuće pravne instrumente i administrativne mjere s ciljem da ustanovi njihovu adekvatnost za sprječavanje i borbu protiv korupcije.
4. Države ugovornice, prema potrebi i u skladu s osnovnim načelima svog pravnog sistema, sarađuju međusobno i sa odnosnim međunarodnim i regionalnim organizacijama na unaprjeđenju i razradi mjera pomenutih u ovom članu. Ta saradnja može obuhvatiti učešće u međunarodnim programima i projektima usmjerenim na sprječavanje korupcije.

Član 6.

Preventivno antikorupcijsko tijelo ili tijela

1. Svaka država ugovornica će, u skladu s osnovnim načelima svog pravnog sistema, uspostaviti, prema potrebi, tijelo ili tijela za sprječavanje korupcije sredstvima kao što su:
 - (a) primjena politike pomenute u članu 5. ove Konvencije i, gdje to odgovara, nadgledanje i koordinacija primjene te politike;
 - (b) unaprjeđenje i širenje znanja o sprječavanju korupcije.
2. Svaka država ugovornica će obezbijediti tijelu ili tijelima pomenutim u tački 1. ovog člana potrebnu nezavisnost, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, kako bi to tijelo ili tijela mogla vršiti svoje funkcije uspješno i neometano od bilo kakvog neopravdanog uticaja. Treba obezbijediti neophodna materijalna sredstva i kvalifikovano osoblje, kao i obuku tog osoblja za obavljanje funkcija.
3. Svaka država ugovornica obavještava Generalnog Sekretara Ujedinjenih nacija o nazivu i adresi jednog ili više organa koji mogu pomoći drugim državama ugovornicama u razradi i primjeni posebnih mjera za sprječavanje korupcije.

Član 7.

Javni sektor

1. Svaka država ugovornica će, gdje to odgovara i u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, nastojati da usvoji, održava i jača sisteme angažovanja, zapošljavanja, zadržavanja, unaprjeđivanja i penzionisanja službenika i, gdje to odgovara, drugih neizabranih javnih funkcionera:

- (a) koji se zasnivaju na načelima efikasnosti, transparentnosti i objektivnih kriterijuma kao što su rezultati rada, pravičnost i stručnost;
- (b) koji obuhvataju odgovarajuće procedure izbora i obuke pojedinaca za javne funkcije koje se smatraju naročito podložnim korupciji, te rotiranje, gdje to odgovara, tih pojedinaca i njihov odlazak na druge funkcije;
- (c) kojima se podstiču adekvatno nagrađivanje i pravični rasponi plata, uz vođenje računa o stepenu ekonomskog razvoja države ugovornice;
- (d) kojima se uspostavljaju programi obrazovanja i obuke kako bi se službenicima omogućilo da zadovolje kriterijume korektnog, časnog i pravilnog obavljanja javnih funkcija i kojima se obezbjeđuje specijalizovana i odgovarajuća obuka kako bi uvećali svijest o zamkama korupcije svojstvenim obavljanju tih funkcija. Takvi programi se mogu pozivati na kodekse ili standarde ponašanja u primjenljivim oblastima.

2. Svaka država ugovornica će takođe razmotriti mogućnost usvajanja odgovarajućih zakonskih i administrativnih mjera u skladu s ciljevima ove Konvencije, te u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, za utvrđivanje kriterijuma koji se odnose na kandidovanje i izbor na javnu funkciju.

3. Svaka država ugovornica će takođe razmotriti mogućnost preduzimanja odgovarajućih zakonskih i administrativnih mjera u skladu s ciljevima ove Konvencije, te u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, za obezbjeđenje transparentnosti u finansiranju kandidatura za izbornu javnu funkciju i, gdje to odgovara, finansiranje političkih stranaka.

4. Svaka država ugovornica će, u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, nastojati da usvoji, održi i jača sisteme kojima se povećava transparentnost i sprječava sukob interesa.

Član 8.

Kodeksi ponašanja javnih službenika

1. U cilju borbe protiv korupcije, svaka država ugovornica će, između ostalog, unaprijediti integritet, poštenje i odgovornost javnih funkcionera, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema.

2. Posebno, svaka država ugovornica će nastojati da, u okviru svog institucionalnog i pravnog sistema, primjenjuje kodekse ili standarde ponašanja za korektno, časno i pravilno obavljanje javnih funkcija.

3. Za svrhe primjene odredaba ovog člana, svaka država ugovornica će, gdje to odgovara, te u skladu s osnovnim načelima svog pravnog sistema, uzeti u obzir relevantne inicijative regionalnih, međuregionalnih i multilateralnih organizacija, kao što je Međunarodni kodeks ponašanja za javne funkcionere, sadržan u aneksu Rezolucije 51/59 Generalne skupštine od 12. decembra 1996.

4. Svaka država ugovornica će, u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, takođe razmotriti mogućnost utvrđivanja mjera i sistema koji bi javnim funkcionerima omogućili da lakše prijavljuju odgovarajućim organima akte korupcije kada te akte primjete u obavljanju svojih funkcija.

5. Svaka država ugovornica će, gdje to odgovara, te u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, nastojati da utvrdi mjere i sisteme kojima se od javnih funkcionera zahtjeva da odgovarajućim organima daju izjave u vezi sa, između ostalog, svojim spoljnim djelatnostima, zaposlenjem, investicionim ulaganjima, dobrima i znatnijim poklonima ili koristima iz kojih može proisteći sukob interesa u pogledu njihovih funkcija javnih funkcionera.

6. Svaka država ugovornica će, u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, razmotriti mogućnost preduzimanja disciplinskih i drugih mjera protiv javnih funkcionera koji krše kodekse ili standarde utvrđene u skladu s ovim članom.

Član 9.
Javne nabavke i upravljanje javnim finansijama

1. Svaka država ugovornica, u skladu s osnovnim načelima svog pravnog sistema, preduzima neophodne korake da uspostavi odgovarajuće sisteme nabavke, zasnovane na transparentnosti, nadmetanju i objektivnim kriterijumima u donošenju odluka, kojima se, između ostalog, uspješno sprječava korupcija. Takvi sistemi, koji u primjeni mogu uzimati u obzir odgovarajuće granične vrijednosti, odnose se, između ostalog, na:

- (a) objavljivanje informacija koje se odnose na procedure i ugovore o nabavkama, uključujući informacije o pozivima za javno nadmetanje i relevantne i važne informacije o ustupanju ugovora, pri čemu se potencijalnim učesnicima u nadmetanju daje dovoljno vremena da pripreme i podnesu ponude;
- (b) prethodno utvrđivanje uslova za učešće, uključujući kriterijume za odabir i ustupanje ugovora i pravila nadmetanja, te njihovo objavljivanje;
- (c) korišćenje objektivnih i unaprijed definisanih kriterijuma za donošenje odluka o javnim nabavkama kako bi se olakšala kasnija verifikacija pravilne primjene pravila ili procedura;
- (d) djelotvoran sistem unutrašnje revizije, uključujući djelotvoran sistem podnošenja žalbi, kako bi se obezbijedile zakonske mogućnosti i pravni lijekovi u slučaju da se ne primjenjuju pravila i procedure utvrđene shodno ovoj tački;
- (e) gdje to odgovara, mjere za regulisanje pitanja koja se tiču osoblja nadležnog za nabavke, kao što su izjavljivanje zainteresovanosti za pojedine javne nabavke, procedure provjere i zahtjevi u pogledu obuke.

2. Svaka država ugovornica će, u skladu s osnovnim načelima svog pravnog sistema, preduzeti odgovarajuće mjere da poveća transparentnost i odgovornost u upravljanju javnim finansijama. Takve mjere obuhvataju, između ostalog:

- (a) procedure za usvajanje nacionalnog budžeta;
- (b) blagovremeno podnošenje izvještaja o prihodima i rashodima;
- (c) sistem knjigovodstvenih i revizorskih standarda, te nadzora s tim u vezi;
- (d) uspješne i efikasne sisteme smanjivanja rizika i interne kontrole; i
- (e) gdje to odgovara, korektivne mjere u slučaju nepridržavanja zahtjeva utvrđenih u ovoj tački.

3. Svaka država ugovornica će preduzeti one mjere iz građanskog i upravnog prava koje mogu biti potrebne, u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, za očuvanje integriteta knjigovodstva, knjigovodstvenih podataka, finansijskih izvještaja ili drugih dokumenata koji se odnose na javne rashode i prihode, te za sprječavanje falsifikovanja tih dokumenata.

Član 10.
Javno izvješćivanje

Imajući u vidu potrebu borbe protiv korupcije, svaka država ugovornica će, u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, preduzimati mjere koje mogu biti potrebne da se poveća, gdje to odgovara, transparentnost javne uprave, uključujući njenu organizaciju, funkcionisanje i procese odlučivanja. Te mjere mogu, između ostalog, obuhvatiti:

- (a) usvajanje procedura ili propisa kojima se javnosti omogućava da, gdje to odgovara, dobije informacije o organizaciji, funkcionisanju i procesima donošenja odluka njene javne uprave, te, uz dužno uvažavanje zaštite privatnosti i ličnih podataka, o odlukama i zakonskim aktima koji su od interesa za javnost;
- (b) pojednostavljenje administrativnih procedura, gdje to odgovara, kako bi se olakšao pristup javnosti organima nadležnim za donošenje odluka; i
- (c) objavljivanje informacija, što može uključivati periodične izvještaje o zamkama od korupcije u javnoj upravi.

Član 11.

Mjere koje se odnose na sudstvo i tužilaštvo

1. Imajući u vidu nezavisnost sudstva i njegovu ključnu ulogu u borbi protiv korupcije, svaka država ugovornica preduzima, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema i bez štete po nezavisnost sudstva, mjere za jačanje integriteta i za sprječavanja mogućnosti za korupciju u sudstvu. Te mjere mogu obuhvatiti pravila ponašanja pripadnika sudskih organa.
2. Mjere u istom smislu kao i one koje se preduzimaju shodno tački 1. ovog člana mogu se preduzeti i primjenjivati u okviru tužilaštva u onim državama ugovornicama u kojima ono ne predstavlja dio sudstva, već uživa nezavisnost sličnu nezavisnosti sudstva.

Član 12.

Privatni sektor

1. Svaka država ugovornica će preduzeti mjere, u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, za sprječavanje korupcije u privatnom sektoru, poboljšanje knjigovodstvenih i revizorskih standarda u privatnom sektoru i, gdje to odgovara, za izricanje djelotvornih, srazmjernih i prohibitivnih kazni u građanskom, upravnom i krivičnom postupku za nepoštovanje takvih mjera.
2. Mjere za postizanje ovih ciljeva mogu, između ostalog, obuhvatiti:
 - (a) unaprjeđivanje saradnje između organa za primjenu zakona i odnosnih privatnih entiteta;
 - (b) unaprjeđenje razvoja standarda i procedura za očuvanje integriteta odnosnih privatnih entiteta, uključujući kodekse ponašanja za korektno, časno i pravilno obavljanje poslovnih djelatnosti i svih relevantnih profesija i za sprječavanje sukoba interesa, te za unaprjeđenje dobre poslovne prakse među preduzećima i u ugovornim odnosima preduzeća sa državom;
 - (c) povećanje transparentnosti u odnosima između privatnih entiteta, uključujući, gdje to odgovara, mjere koje se tiču identiteta pravnih i fizičkih lica koja učestvuju u osnivanju i upravljanju korporacijama;
 - (d) sprječavanje zloupotrebe procedura kojima se regulišu privatni entiteti, uključujući procedure koje se odnose na subvencije i dozvole koje izdaju javni organi za obavljanje poslovnih djelatnosti;
 - (e) sprječavanje sukoba interesa uvođenjem ograničenja, gdje to odgovara i za razuman vremenski period, u pogledu obavljanja profesionalnih djelatnosti bivših javnih funkcionera ili zapošljavanje javnih funkcionera u privatnom sektoru nakon napuštanja javnih funkcija ili penzionisanja tamo gde su te djelatnosti ili zaposlenje u neposrednoj vezi s funkcijama na kojima su bili ili su ih nadgledali ti javni funkcioneri za vreme svog mandata;

(f) obezbjeđivanje da privatna preduzeća, uz vođenje računa o njihovoj strukturi i veličini, podležu dovoljnoj unutrašnjoj revizorskoj kontroli u cilju pomoći u sprječavanju i otkrivanju djela korupcije, te da računi i neophodni finansijski izvještaji tih privatnih preduzeća podliježu adekvatnim procedurama revizije i certifikacije.

3. Da bi spriječila korupciju, svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom i propisima o vođenju knjigovodstva i čuvanju podataka, objavljivanju finansijskih izvještaja i o knjigovodstvenim i revizorskim standardima, za zabranu sledećih djela koja se poćine radi izvršenja nekih od krivićnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom:

- (a) otvaranje neregistrovanih računa;
- (b) obavljanje neregistrovanih ili neadekvatno identifikovanih transakcija,
- (c) evidentiranje nepostojećih rashoda;
- (d) unošenje u evidenciju troškova uz netaćno prikazivanje na šta se odnose;
- (e) korišćenje lažnih dokumenata; i
- (f) namjerno uništavanje knjigovodstvenih dokumenata prije nego što je to predvićeno zakonom.

4. Nijedna država ugovornica neće dozvoliti odbijanje od poreza troškova koji predstavljaju mito, s obzirom na to da je podmićivanje jedan od elemenata krivićnih djela utvrđenih u skladu s ćlanom 15. i 16. ove Konvencije, i, gdje to odgovara, drugih troškova nastalih kao posljedica korupćionaškog ponašanja.

Ćlan 13. *Društveno ućešće*

1. Svaka država ugovornica ćće preduzimati odgovarajuće mjere, u granicama svojih mogućnosti i u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, za podsticanje aktivnog ućešća pojedinaca i grupa izvan javnog sektora, kao što su civilno društvo, nevladine organizacije i organizacije lokalnih zajednica, u sprječavanju i borbi protiv korupćije, te u podizanju svijesti javnosti o postojanju, uzrocima i ozbiljnosti korupćije i prijetnje koju ona predstavlja. To ućešće treba jaćati mjerama kao što su:

- (a) povećanje transparentnosti i veći doprinos javnosti procesima odlučivanja;
- (b) obezbjećenje boljeg pristupa javnosti informacijama;
- (c) pokretanje aktivnosti javnog informisanja koje doprinose netolerisanju korupćije, kao i programa javnog obrazovanja, ukljućujući školske i fakultetske nastavne programe;
- (d) poštovanje, unaprjećenje i zaštita slobode traženja, primanja, objavljivanja i širenja informacija u vezi sa korupćijom. Ta sloboda moće podlegnuti izvjesnim ogranićenjima, ali ogranićenja mogu biti samo ona koja su predvićena zakonom i potrebna su radi:
- (i) poštovanje prava ili ugleda drugih;
- (ii) zaštite nacionalne bezbjednosti ili javnog reda ili javnog zdravlja ili morala.

2. Svaka država ugovornica ćće preduzeti odgovarajuće mjere da obezbjedi da javnosti budu dostupna relevantna tijela za borbu protiv korupćije pomenuta u ovoj Konvenciji i omogućiti pristup tim tijelima, gdje to odgovara, kako bi se mogli prijaviti, ukljućujući i anonimno, bilo koji slućajevi za koje se moće smatrati da predstavljaju krivićno djelo utvrćeno u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 14.
Mjere prevencije pranja novca

1. Svaka država ugovornica će:

(a) ustanoviti, u okviru svoje nadležnosti, sveobuhvatni unutrašnji režim regulisanja i nadzora banaka i nebankarskih finansijskih institucija, uključujući fizička ili pravna lica, koja pružaju službene ili neslužbene usluge za prenos novca ili vrijednosti i, gdje to odgovara, druga tijela u okviru kojih je posebno moguće pranje novca, kako bi preduprijedila i otkrila sve oblike pranja novca, a režimom će se naglasiti zahtjevi u pogledu identifikacije komitenta i, gdje to odgovara, korisnika, vođenja evidencije i prijavljivanja sumnjivih transakcija;

(b) bez štete po član 46. ove Konvencije, obezbjediti da upravni, regulativni i organi za primjenu zakona i drugi organi koji su nadležni za brobu protiv pranja novca (uključujući, gdje to odgovara prema unutrašnjem zakonodavstvu, sudske organe), raspolažu mogućnostima da sarađuju i razmjenjuju informacije na nacionalnom i međunarodnom nivou u skladu sa uslovima utvrđenim unutrašnjim zakonodavstvom i, u tom cilju, razmotriti mogućnost osnivanja finansijske obavještajne jedinice koja će služiti kao nacionalni centar za prikupljanje, analizu i širenje informacije u vezi s potencijalnim pranjem novca.

2. Države ugovornice će razmotriti mogućnost primjene izvodljivih mjera za otkrivanje i nadgledanje kretanja gotovog novca i odgovarajućih prenosivih instrumenata preko svojih granica, pod uslovom da se obezbijedi pravilno korišćenje informacija i da se ni na koji način ne ometa kretanje legitimnog kapitala. Takve mjere mogu obuhvatiti zahtjev da pojedinci ili preduzeća prijavljuju transfer preko granice znatnijih količina gotovog novca i odgovarajućih prenosivih instrumenata.

3. Države ugovornice će razmotriti mogućnost primjene odgovarajućih i izvodljivih mjera kojima se od finansijskih institucija, uključujući pošiljaoce novca, zahtjeva:

(a) da u obrasce za elektronski transfer novčanih sredstava i poruke s tim u vezi unose tačne i bitne informacije o pošiljaocu,

(b) da te informacije čuvaju tokom cijelog lanca plaćanja; i

(c) da pojačaju kontrolu transfera novčanih sredstava koji ne sadrže potpune informacije o pošiljaocu.

4. Prilikom uspostavljanja unutrašnjeg režima regulisanja i nadzora prema odredbama ovog člana i bez štete po bilo koji drugi član ove Konvencije, države ugovornice se pozivaju da koriste kao smjernice relevantne inicijative regionalnih, međuregionalnih i multilateralne organizacije za sprječavanje pranja novca.

5. Države ugovornice će nastojati da razrade i unaprjeđuju globalnu, regionalnu, subregionalnu i bilateralnu saradnju između sudskih i organa za primjenu zakona i finansijskih i regulativnih organa u cilju borbe protiv pranja novca.

Poglavlje III

Inkriminisanje i primjena zakona

Član 15.
Podmićivanje nacionalnih javnih službenika

Svaka država ugovornica će usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila da se kao krivična djela označe, kada se počine namerno:

- (a) obećanje, ponudu ili davanje javnom funkcioneru, posredno ili neposredno, neopravdane koristi, njemu lično ili nekom drugom licu ili entitetu, kako bi taj funkcioner djelovao ili se uzdržao od djelovanja u vršenju službenih dužnosti;
- (b) traženje ili prihvatanje od strane javnog funkcionera, posredno ili neposredno, neopravdane koristi, od njega lično ili od strane nekog drugog lica ili entiteta, kako bi taj funkcioner djelovao ili se uzdržao od djelovanja u vršenju službenih dužnosti.

Član 16.

Podmićivanje stranih javnih funkcionera i funkcionera javnih međunarodnih organizacija

1. Svaka država ugovornica će usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, kada se počini namjerno, obećanje, ponudu ili davanje stranom javnom funkcioneru ili funkcioneru javne međunarodne organizacije, posredno ili neposredno, neopravdane koristi, njemu lično ili nekom drugom licu ili entitetu, kako bi taj funkcioner djelovao ili se uzdržao od djelovanja u vršenju službenih dužnosti ili kako bi zadržao ili stekao poslovnu ili drugu neopravdanu korist u odnosu na vođenje međunarodnih poslova.

2. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih i drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, kada se počini namjerno, traženje ili prihvatanje od strane stranog javnog funkcionera i funkcionera javne međunarodne organizacije, posredno ili neposredno, neopravdane koristi, za njega lično ili za neko drugo lice ili entitet, kako bi taj funkcioner djelovao ili se uzdržao od djelovanja u vršenju službenih dužnosti.

Član 17.

Pronevjera, zloupotreba ili drugo nelegitimno korišćenje imovine od strane javnog funkcionera

Svaka država ugovornica će usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivična djela, kada se počine namerno, pronevjeru, zloupotrebu ili drugo nelegitimno korišćenje od strane javnog funkcionera na sopstvenu korist ili na korist nekog drugog lica ili entiteta bilo koje imovine, javnih ili privatnih sredstva ili hartija od vrijednosti ili bilo koje druge vrijedne stvari povjerene tom javnom funkcioneru na osnovu njegovog položaja.

Član 18.

Zloupotreba uticaja

Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih i drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivična djela, kada se počine namjerno:

- (a) obećanje, ponudu ili davanje javnom funkcioneru ili nekom drugom licu, posredno ili neposredno, neopravdane koristi kako bi taj javni funkcioner ili to lice zloupotrebili svoj stvarni ili pretpostavljeni uticaj da bi se od nekog organa uprave ili javnog organa države ugovornice dobila neopravdana korist za prvobitnog podstrekača tog djela ili za neko drugo lice.
- (b) traženje ili prihvatanje od strane javnog funkcionera ili nekog drugog lica, posredno ili neposredno, neopravdane koristi za njega lično ili za neko drugo lice kako bi taj javni funkcioner

ili to lice zloupotrebili svoj stvarni ili pretpostavljeni uticaj da bi se od nekog organa uprave ili javnog organa države ugovornice dobila neopravdana korist.

Član 19. *Zloupotreba funkcija*

Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih i drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, kada se počini namjerno, zloupotrebu funkcija ili položaja, odnosno činjenje ili nečinjenje nekog djela kršenjem zakona od strane javnog funkcionera u obavljanju njegovih funkcija u cilju pribavljanja neopravdane koristi za njega lično ili za neko drugo lice ili entitet.

Član 20. *Nezakonito bogaćenje*

U zavisnosti od svog Ustava i osnovnih načela svog pravnog sistema, svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih i drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, kada se počini namjerno, nezakonito bogaćenje, odnosno znatno uvećanje dobara javnog funkcionera koje on ne može razumno objasniti s obzirom na njegov legalni prihod.

Član 21. *Mito u privatnom sektoru*

Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih i drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivična djela, kada se počine namjerno, u obavljanju privrednih, finansijskih ili komercijalnih djelatnosti:

- (a) obećanje, ponudu ili davanje, posredno ili neposredno, neopravdane koristi bilo kom licu koje rukovodi ili radi u bilo kom svojstvu za neki entitet u privatnom sektoru tom licu lično ili nekom drugom licu da bi to lice, kršenjem svojih dužnosti, djelovalo ili se uzdržalo od djelovanja.
- (b) traženje ili prihvatanje, posredno ili neposredno, neopravdane koristi od strane bilo kog lica koje rukovodi ili radi u bilo kom svojstvu za neki entitet u privatnom sektoru za to lice lično ili za neko drugo lice da bi to lice, kršenjem svojih dužnosti, djelovalo ili se uzdržalo od djelovanja.

Član 22. *Pronevjera imovine u privatnom sektoru*

Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih ili drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično delo, kada se počini namjerno, u obavljanju privrednih, finansijskih ili komercijalnih djelatnosti, pronevjeru od strane lica koje rukovodi ili radi u bilo kom svojstvu za neki entitet u privatnom sektoru bilo kakve imovine, privatnih sredstava ili hartija od vrijednosti ili neke druge vrijedne stvari povjerene tom licu na osnovu njegovog položaja.

Član 23. *Pranje nezakonito stečene imovine*

1. Svaka država ugovornica će, u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, usvojiti zakonske ili druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivična dela, kada se počine namerno:

(a) (i) konverziju ili transfer imovine, uz znanje da je ta imovina stečena od kriminala, kako bi se prikrilo ili kamufliralo nezakonito porijeklo te imovine ili pomoglo nekom licu koje je uključeno u izvršenje predmetnog krivičnog djela da izbjegne zakonske posljedice tog djela;

(ii) prikrivanje ili kamufliranje prave prirode, izvora, mjesta, raspolaganja, kretanja ili vlasništva ili prava u pogledu imovine, uz znanje da je ta imovina stečena od kriminala;

(b) u zavisnosti od osnovne koncepcije svog pravnog sistema:

(i) sticanje, posjedovanje ili korišćenje imovine, uz znanje, prilikom primanja te imovine, da je stečena od kriminala;

(ii) učešće, udruživanje ili kovanje zavjere da se počini, pokuš počinuti i pomogne, podstakne, olakša i nagovori na izvršenje bilo kog krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovim članom.

2. Za svrhe primjene ili sprovođenja u praksi tačke 1. ovog člana:

(a) Svaka država ugovornica će nastojati da primjeni odredbe tačke 1. ovog člana na najveći broj predmetnih krivičnih djela;

(b) Svaka država ugovornica će uključiti kao predmetna krivična djela bar širok dijapazon krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom;

(c) Za svrhe gornje podtačke (b), predmetna krivična djela obuhvataju krivična djela počinjena u okviru i izvan jurisdikcije odnosno države ugovornice. Međutim, krivična djela počinjena izvan jurisdikcije države ugovornice predstavljaju predmetna krivična djela samo kada relevantno ponašanje predstavlja krivično djelo po unutrašnjem zakonodavstvu države gdje je počinjeno i predstavljalo bi krivično djelo po unutrašnjem zakonodavstvu države ugovornice koja primjenjuje ili sprovodi u praksi ovaj član da je u njoj počinjeno;

(d) Svaka država ugovornica će dostaviti primjerke svojih zakona na osnovu kojih se primjenjuje ovaj član, te bilo kojih naknadnih promjena tih zakona ili njihov opis Generalnom Sekretaru Ujedinjenih nacija;

(e) Ukoliko se to zahtjeva osnovnim načelima unutrašnjeg zakonodavstva države ugovornice, može se predvidjeti da se krivična djela navedena u tački 1. ovog člana ne primjenjuju na lica koja izvrše predmetno krivično djelo.

Član 24.

Prikrivanje

Bez štete po odredbe člana 23. ove Konvencije, svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost usvajanja zakonskih i drugih mjera koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, kada se počini namjerno poslije izvršenja bilo kog krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom, a bez učešća u izvršenju tog djela, prikrivanje ili produženo zadržavanje imovine kada odnosno lice zna da je ta imovina rezultat izvršenja nekog krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 25.

Opstruiranje pravde

Svaka država članica će usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivična djela, kada se počine namjerno:

(a) korišćenje fizičke sile, prijetnje ili zastrašivanje ili obećanje, ponuda ili davanje neopravdane koristi radi navođenja na lažno svjedočenje ili uplitanja u svjedočenje ili iznošenje dokaza u postupku u vezi sa izvršenjem krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom;

(b) korišćenje fizičke sile, prijetnje ili zastrašivanje radi uplitanja u obavljanje službenih dužnosti sudije ili službenog lica zaduženog za primjenu zakona u vezi sa izvršenjem krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom. Nijedna odredba ove podtačke neće biti na štetu prava država ugovornica da donose propise kojima se štite druge kategorije javnih funkcionere.

Član 26.

Odgovornost pravnih lica

1. Svaka država ugovornica će usvojiti mjere koje mogu biti potrebne, saglasno svojim pravnim načelima, kako bi utvrdila odgovornost pravnih lica za učešće u krivičnim djelima utvrđenim u skladu sa ovom Konvencijom.

2. U zavisnosti od pravnih načela države ugovornice, odgovornost pravnih lica može biti krivična, građanska ili upravna.

3. Ta odgovornost ne utiče na krivičnu odgovornost fizičkih lica koja su počinila krivična djela.

4. Svaka država ugovornica će posebno obezbijediti da pravna lica koja se smatraju odgovornim u skladu sa ovim članom podležu efikasnim, srazmjernim i prohibitivnim krivičnim ili nekrivičnim sankcijama, uključujući novčane sankcije.

Član 27.

Učešće i pokušaj

1. Svaka država ugovornica će usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, učešće u bilo kom svojstvu kao što su saučesnik, pomagač ili podstrekač u krivičnom djelu utvrđenom u skladu sa ovom Konvencijom.

2. Svaka država ugovornica može usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, eventualni pokušaj izvršenja krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom.

3. Svaka država ugovornica može usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi utvrdila kao krivično djelo, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, pripremu krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 28.

Znanje, namjera i svrha kao elementi krivičnog djela

Znanje, namjera ili svrha kao elementi krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom se mogu zaključiti na osnovu objektivnih činjeničkih okolnosti.

Član 29.

Zastarelost

Svaka država ugovornica će, gdje to odgovara, utvrditi svojim unutrašnjim zakonodavstvom dug period nezastarivanja u kome će se moći pokretati postupci za bilo koje krivično djelo utvrđeno u skladu sa ovom Konvencijom i utvrditi duži period nezastarivanja ili predvidjeti privremeno stavljanje van snage nezastarivanje ako je navodni počinilac krivičnog djela izbjegao izvođenje pred lice pravde.

Član 30.
Krivično gonjenje, suđenje i sankcije

1. Svaka država ugovornica će predvidjeti da izvršenje krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom podliježe sankcijama kojima se uzima u obzir težina tog krivičnog djela.
2. Svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi uspostavila i održavala, u skladu sa svojim pravnim sistemom i ustavnim načelima, odgovarajuću ravnotežu između bilo kojih imuniteta ili sudskih privilegija koje se priznaju njenim javnim funkcionerima u obavljanju funkcija i mogućnosti, kada je potrebno, efikasne istrage, krivičnog gonjenja i suđenja za krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom.
3. Svaka država ugovornica će nastojati da obezbijedi da se bilo koja diskreciona zakonska ovlašćenja po njenom unutrašnjem zakonodavstvu koja se odnose na krivično gonjenje lica za krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom vrše kako bi mjere primjene zakona bile maksimalno djelotvorne u odnosu na ta krivična djela i uz dužno uzimanje u obzir potrebe da se preduprijedi izvršenje tih krivičnih djela.
4. U slučaju krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, svaka država ugovornica će preduzeti odgovarajuće mjere, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom i uz dužno uzimanje u obzir prava odbrane, u nastojanju da obezbijedi da se uslovima utvrđenim u vezi sa odlukama o puštanju na slobodu do suđenja ili žalbenog postupka uzme u obzir potreba obezbjeđenja prisustva okrivljenog u kasnijem krivičnom postupku.
5. Svaka država ugovornica će uzeti u obzir težinu odnosnih krivičnih djela prilikom razmatranja mogućnosti puštanja na slobodu, ranije ili uslovno, lica osuđenih za ta krivična djela.
6. Svaka država ugovornica će, u obimu koji je u skladu sa osnovnim načelima njenog pravnog sistema, razmotriti mogućnost utvrđivanja procedura prema kojima odgovarajući organ može, gdje to odgovara, smjeniti, suspendovati ili premjestiti javnog funkcionera optuženog za krivično djelo utvrđeno u skladu sa ovom Konvencijom, imajući u vidu poštovanje načela prezumpcije nevinosti.
7. Gdje je to opravdano s obzirom na težinu krivičnog djela, svaka država ugovornica će, u mjeri koja je u skladu sa osnovnim načelima njenog pravnog sistema, razmotriti mogućnost utvrđivanja procedura za diskvalifikovanje, sudskim nalogom ili nekim drugim odgovarajućim sredstvom, na period određen njenim unutrašnjim zakonodavstvom, lica osuđenih za krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom sa:
 - (a) javne funkcije; i
 - (b) funkcije u preduzeću koje je delom ili u celosti u vlasnistvu države.
8. Tačka 1. ovog člana ne sprječava nadležne organe da vrše disciplinska ovlašćenja protiv državnih službenika.
9. Nijedna odredba sadržana u ovoj Konvenciji ne utiče na načelo da je opis krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom i primjenljivih odbrana ili drugih pravnih načela kojima se kontroliše nezakonitost ponašanja rezervisan za unutrašnje zakonodavstvo države ugovornice i da se ta krivična djela krivično gone i kažnjavaju u skladu s tim zakonodavstvom.
10. Države ugovornice će nastojati da podstiču reintegraciju u društvo lica osuđenih za krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 31.
Zamrzavanje, zapljena i konfiskacija

1. Svaka država ugovornica će, u najvećoj mogućoj mjeri u okviru svog unutrašnjeg pravnog sistema, preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi se omogućila konfiskacija:

(a) sredstava stečenih od kriminala koja potiču od krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom ili imovine čija vrijednost odgovara vrijednosti tih sredstava;

(b) imovine, opreme ili drugih sredstava koja se koriste ili su namijenjena za korišćenje u krivičnim djelima utvrđenim u skladu sa ovom Konvencijom.

2. Svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi se omogućila identifikacija, traganje za, zamrzavanje ili zapljena bilo čega što je pomenuto u tački 1. ovog člana u cilju konačne konfiskacije.

3. Svaka strana će, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, usvojiti zakonske i druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi regulisala upravljanje nadležnih organa zamrznutom, zaplijenjenom ili konfiskovanom imovinom obuhvaćenom tačkom 1. i 2. ovog člana.

4. Ukoliko su sredstva stečena od kriminala transformisana ili konvertovana u drugu imovinu, dijelom ili u cjelosti, ta imovina podliježe mjerama pomenutim u ovom članu umjesto tih sredstava.

5. Ukoliko su sredstva stečena od kriminala izmiješana sa imovinom stečenom iz zakonitih izvora, ta imovina, bez štete po bilo koje ovlašćenje koje se odnosi na zamrzavanje ili zapljenu, podliježe konfiskaciji do procijenjene vrijednosti izmiješanih sredstava stečenih od kriminala.

6. Prihod ili neke druge koristi koje proisteknu iz sredstava stečenih od kriminala, od imovine u koju su sredstva stečena od kriminala transformisana ili konvertovana ili od imovine s kojom su sredstva stečena od kriminala izmiješana, takođe podliježu mjerama pomenutim u ovom članu na isti način i u istoj mjeri kao i sredstva stečena od kriminala.

7. Za svrhe ovog člana i člana 55. ove Konvencije, svaka država ugovornica će ovlastiti svoje sudove ili druge nadležne organe da nalože da se bankarski, finansijski i komercijalni podaci stave na raspolaganje ili zaplijene. Država ugovornica neće odbiti da postupi prema odredbama ove tačke pozivajući se na bankarsku tajnu.

8. Države ugovornice mogu razmotriti mogućnost da zahtjevaju da počinitelj krivičnog djela pokaže zakonito porijeklo navodnih sredstava stečenih od kriminala ili druge imovine koja podliježe konfiskaciji u mjeri u kojoj je takav zahtjev u skladu sa osnovnim načelima njihovog unutrašnjeg zakonodavstva i s prirodom sudskih i drugih postupaka.

9. Odredbe ovog člana se ne mogu tumačiti tako da budu na štetu prava bona fide trećih strana.

10. Nijedna odredba sadržana u ovom članu ne utiče na načelo da se mjere na koje se on odnosi definišu i primjenjuju u skladu sa odredbama unutrašnjeg zakonodavstva države ugovornice i u zavisnosti od njih.

Član 32.
Zaštita svjedoka, vještaci i žrtve

1. Svaka država ugovornica će preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim unutrašnjim pravnim sistemom i u granicama svojih mogućnosti kako bi pružila efikasnu zaštitu od potencijalne odmazde ili

zastašivanja svjedoka i stručnjaka koji svjedoče u vezi s krivičnim djelima utvrđenim u skladu sa ovom Konvencijom i, gdje to odgovara, njihovih rođaka i drugih lica koja su im bliska.

2. Mjere predviđene u tački 1. ovog člana mogu obuhvatiti, između ostalog, bez štete po prava okrivljenog, uključujući pravo na fer postupak:

(a) utvrđivanje procedura za fizičku zaštitu tih lica kao što je, u potrebnoj i izvodljivoj mjeri, njihova relokacija i zabrana, gdje to odgovara, ili ograničenje objavljivanja informacija koje se odnose na identitet i prebivalište tih lica;

(b) obezbjeđivanje pravila o dokazima kako bi se svjedocima i stručnjacima omogućilo da svjedoče na način kojim se obezbeđuje bezbjednost tih lica, kao što je omogućavanje svjedočenja korišćenjem komunikacione tehnologije kao što su video tehnika ili druga adekvatna sredstva.

3. Države ugovornice će razmotriti mogućnost zaključenja sporazuma ili aranžmana s drugim državama za relokaciju lica pomenutih u tački 1. ovog člana.

4. Odredbe ovog člana se primjenjuju i na žrtve ukoliko su one svjedoci.

5. Svaka država ugovornica će, u zavisnosti od svog unutrašnjeg zakonodavstva, omogućiti da se u odgovarajućoj fazi krivičnog postupka protiv počinitelja iznesu i razmatraju mišljenja i pitanja od interesa za žrtve na način koji nije na štetu prava odbrane.

Član 33.

Zaštita lica koje podnosi prijavu

Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost da u svom unutrašnjem pravnom sistemu predvidi odgovarajuće mjere pružanja zaštite od bilo kog neopravdanog postupka prema bilo kom licu koje nadležnim organima prijavi u dobroj namjeri i na razumnim osnovama bilo koje činjenice koje se odnosi na krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 34.

Posljedice djela korupcije

Uz dužno poštovanje prava trećih strana stečenih u dobroj namjeri, svaka država ugovornica će preduzeti mjere, u skladu s osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, za tretiranje posljedicama korupcije. S tim u vezi, države ugovornice mogu smatrati korupciju relevantnim činocem u zakonskom postupku za poništenje ili otkaz ugovora, povlačenje koncesije ili drugog sličnog instrumenta ili za preduzimanje nekog drugog pravnog lijeka.

Član 35.

Nadoknada štete

Svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne, u skladu s načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, kako bi obezbjedila da entiteti ili lica koji su pretrpjeli štetu kao rezultat akta korupcije imaju pravo da pokrenu zakonski postupak protiv onih koji su odgovorni za tu štetu kako bi dobili nadoknadu.

Član 36.

Specijalizovani organi

Svaka država ugovornica će, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, obezbjediti uspostavljanje jednog ili više tijela ili lica specijalizovanih za borbu protiv korupcije primjenom zakona.

Tom tijelu ili tijelima ili licima će se dati potrebna nezavisnost, u skladu sa osnovnim načelima pravnog sistema odnosno države ugovornice, kako bi mogla da vrše svoje nadležnosti uspješno i bez ikakvog neprimjerenog uticaja. Ta lica ili osoblje tog tijela ili više tijela treba da budu adekvatno obučeni i da raspolazu odgovarajućim sredstvima za vršenje svojih zadataka.

Član 37.

Saradnja sa organima za primjenu zakona

1. Svaka država ugovornica će preduzeti odgovarajuće mjere da bi podstakla lica koja učestvuju ili su učestvovala u izvršenju krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom da daju informacije koje će koristiti nadležnim organima u svrhe vođenja istrage i izvođenja dokaza, te da pruže činjeničnu, konkretnu pomoć nadležnim organima koja može doprinijeti lišavanju počinitelja sredstava stečenih od kriminala i do povraćaja tih sredstava.

2. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost da se, u slučajevima gdje to odgovara, predvidi blaža kazna za optuženo lice koje u znatnoj mjeri sarađuje u istrazi ili krivičnom gonjenju krivičnog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom.

3. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost da se, u skladu sa osnovnim načelima njenog unutrašnjeg zakonodavstva, da imunitet od krivičnog gonjenja licu koje u znatnoj mjeri sarađuje u istrazi ili krivičnom gonjenju krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom.

4. Ta lica su, *mutatis mutandis*, zaštićena kao što je predviđeno u članu 32. ove Konvencije.

5. Kada lice pomenuto u tački 1. ovog člana koje se nalazi u jednoj državi ugovornici može u znatnoj mjeri sarađivati s nadležnim organima neke druge države ugovornice, odnosno države ugovornice mogu razmotriti mogućnost zaključenja sporazuma ili aranžmana, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, u vezi s potencijalnim obezbjeđenjem tretmana navedenog u tački 2. i 3. ovog člana od strane druge države ugovornice .

Član 38.

Saradnja između nacionalnih organa

Svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi podstakla, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, saradnju između, s jedne strane, svojih javnih organa, kao i svojih javnih funkcionera i, s druge strane, svojih organa nadležnih za vođenje istrage i krivično gonjenje krivičnih djela. Ta saradnja može obuhvatiti:

(a) obavješćavanje potonjih organa, na njihovu inicijativu, kada postoje razumni razlozi za vjerovanje da je počinjeno neko krivično djelo utvrđeno u skladu s članom 15, 21. i 23. ove Konvencije; ili

(b) pružanje, po zahtjevu, svih potrebnih informacija tim organima.

Član 39.

Saradnja nacionalnih organa i privatnog sektora

1. Svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi podstakla, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, saradnju nacionalnih istražnih organa i organa krivičnog gonjenja i

entiteta u privatnom sektoru, posebno finansijskih institucija, u vezi s pitanjima koja se odnose na vršenje krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom.

2. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost podsticanja svojih državljana i drugih lica koja imaju uobičajeno boravište na njenoj teritoriji da prijavljuju nacionalnim istražnim organima i organima krivičnog gonjenja izvršenje krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 40. *Bankarska tajna*

Svaka država ugovornica će obezbijediti da, u slučaju vođenja istrage o krivičnim djelima utvrđenim u skladu sa ovom Konvencijom, u zemlji, stoje na raspolaganju u okviru njenog unutrašnjeg pravnog sistema odgovarajući mehanizmi za prevazilaženje prepreka koje bi se mogle pojaviti zbog primjene propisa o bankarskoj tajni.

Član 41. *Krivični dosije*

Svaka država ugovornica može usvojiti zakonske ili druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi uzela u obzir, pod uslovima i u svrhe koje može smatrati odgovarajućim, bilo koju raniju presudu donijetu protiv navodnog počinioaca u nekoj drugoj državi u cilju korišćenja te informacije u krivičnom postupku koji se odnosi na krivično djelo utvrđeno u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 42. *Jurisdikcija*

1. Svaka država ugovornica će usvojiti mjere koje mogu biti potrebne za uspostavljanje jurisdikcije u pogledu krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom:

- (a) kada je krivično djelo počinjeno na teritorije te države ugovornice; ili
- (b) kada je krivično djelo počinjeno na brodu pod zastavom te države ugovornice ili na vazduhoplovu koji je registrovan po zakonima te države ugovornice u vrijeme kada je krivično djelo počinjeno.

2. U zavisnosti od člana 4. ove Konvencije, država ugovornica može takođe uspostaviti jurisdikciju u pogledu bilo kog krivičnog djela:

- (a) kada je krivično djelo počinjeno protiv državljanina te države ugovornice; ili
- (b) kada je krivično djelo počinio državljanin te države ugovornice ili lice bez državljanstva koje ima uobičajeno boravište na njenoj teritoriji; ili
- (c) kada je krivično djelo jedno od krivičnih djela utvrđenih u skladu s članom 23, tačka 1 (b) (ii), ove Konvencije, a počinjeno je izvan njene teritorije u cilju izvršenja krivičnog djela utvrđenog u skladu s članom 23, tačka 1 (a) (i) ili (ii) ili (b) (i), ove Konvencije na njenoj teritoriji; ili
- (d) kada je krivično djelo počinjeno protiv te države ugovornice.

3. Za svrhe člana 44. ove Konvencije, svaka država ugovornica će preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi uspostavila jurisdikciju u pogledu krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom kada je navodni počinilac prisutan na njenoj teritoriji, a ona ne izručuje takvo lice samo zbog toga što je to lice njen državljanin.

4. Svaka država ugovornica može takođe preduzeti mjere koje mogu biti potrebne kako bi uspostavila jurisdikciju u pogledu krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom kada je navodni počinitelj prisutan na njenoj teritoriji, a ona ga ne izručuje.

5. Ako je država ugovornica koja vrši jurisdikciju shodno tački 1. ili 2. ovog člana obaviještena ili je na neki drugi način saznala da neke druge države ugovornice sprovode istragu, vrše krivično gonjenje ili vode sudski postupak u pogledu istog ponašanja, nadležni organi tih država ugovornica će se, gdje to odgovara, međusobno konsultovati u cilju koordiniranja akcija.

6. Bez štete po norme opšteg međunarodnog prava, ova Konvencija ne isključuje vršenje bilo koje krivične jurisdikcije koju država ugovornica uspostavi u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom.

Poglavlje IV

Međunarodna saradnja

Član 43.

Međunarodna saradnja

1. Države ugovornice će sarađivati u krivičnim stvarima u skladu s članom 44. i 50. ove Konvencije. Gdje to odgovara i saglasno unutrašnjem pravnom sistemu, države ugovornice će razmotriti mogućnost međusobne pomoći u istrazi i postupku u građanskim i upravnim stvarima koje se odnose na korupciju.

2. U pitanjima međunarodne saradnje, kad se smatra da je potreban dvostruki kriminalitet, smatraće se da je taj uslov ispunjen bez obzira da li se prema zakonima države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev neko krivično djelo nalazi u istoj kategoriji krivičnog djela ili da li se to krivično djelo određuje istom terminologijom kao prema zakonima države ugovornice koja upućuje zahtjev, ukoliko je ponašanje koje je u osnovi krivičnog djela za koje se traži pomoć krivično djelo prema zakonima obje države ugovornice.

Član 44.

Izručenje

1. Ovaj član se primjenjuje na krivična djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom kada je lice koje je predmet zahtjeva za izručenje prisutno na teritoriji države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev, pod uslovom da je krivično djelo za koje se traži izručenje kažnjivo po unutrašnjem zakonodavstvu i države ugovornice koja upućuje zahtjev i države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev.

2. Bez obzira na odredbe tačke 1. ovog člana, država ugovornica po čijem zakonu je to moguće može odobriti izručenje lica za bilo koje krivično djelo obuhvaćeno ovom Konvencijom koje nije kažnjivo po njenim unutrašnjem zakonodavstvu.

3. Ukoliko zahtjev za izručenje obuhvata nekoliko odvojenih krivičnih djela od kojih se za bar jedno počinitelj može izručiti po ovom članu, a za neka ne može iz razloga dužine kazne, ali su ta djela u vezi sa djelima utvrđenim u skladu sa ovom Konvencijom, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev može primijeniti ovaj član i u odnosu na ta krivična djela.

4. Svako krivično djelo na koje se primjenjuje ovaj član smatra se da spada u krivična djela za koja se počinitelj može izručiti po eventualnom ugovoru o izručenju koji postoji između država ugovornica. Države ugovornice preuzimaju obavezu da ta krivična djela uvrste u krivična djela za koja se počinitelj može izručiti u svaki ugovor o izručenju koji međusobno zaključe. U slučaju kada koristi ovu Konvenciju kao osnovu za izručenje, država ugovornica, čiji zakon to dozvoljava, neće smatrati bilo koje krivično djelo utvrđeno u skladu sa ovom Konvencijom za političko krivično djelo.

5. Ukoliko država ugovornica koja izručenje uslovljava postojanjem ugovora primi zahtjev za izručenje od neke druge države ugovornice s kojom nema ugovor o izručenju, ta država ugovornica može ovu Konvenciju smatrati pravnom osnovom za izručenje u pogledu bilo kog krivičnog djela na koji se ovaj član primjenjuje.

6. Država ugovornica koja izručenje uslovljava postojanjem ugovora će:

(a) prilikom deponovanja instrumenata o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju ili pristupanju ovoj Konvenciji obavijestiti Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija da li će ovu Konvenciju smatrati kao pravnu osnovu za saradnju u izručenju s drugim državama ugovornicama ove Konvencije; i

(b) ukoliko ovu Konvenciju ne smatra kao pravnu osnovu za saradnju u izručenju, nastojati, gdje to odgovara, da zaključi ugovore o izručenju s drugim državama ugovornicama ove Konvencije kako bi primjenjivala ovaj član.

7. Države ugovornice koje ne uslovljavaju izručenje postojanjem ugovora priznaju krivična djela na koja se primjenjuje ovaj član kao krivična djela za koja mogu međusobno vršiti izručenje.

8. Izručenje podleže uslovima predviđenim unutrašnjim zakonodavstvom države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev ili primjenljivim ugovorima o izručenju, uključujući, između ostalog, uslove u pogledu zahtjeva o minimalnoj kazni da bi se izvršilo izručenje i osnov po kojem država kojoj se upućuje zahtjev može odbiti da izvrši izručenje.

9. U zavisnosti od svog unutrašnjeg zakonodavstva, države ugovornice nastoje da ubrzaju postupak za izručenje i pojednostave zahtjeve u pogledu dokaza u vezi s tim u odnosu na bilo koje krivično djelo na koje se primjenjuje ovaj član.

10. U zavisnosti od odredaba unutrašnjeg zakonodavstva i ugovora o izručenju koje je zaključila država kojoj se upućuje zahtjev, ta država može, kada utvrdi da je to opravdano i hitno s obzirom na okolnosti, na traženje države koja upućuje zahtjev, staviti u pritvor lice čije se izručenje traži i koje se nalazi na njenoj teritoriji ili preduzeti druge odgovarajuće mjere kako bi obezbijedila njegovo prisustvo prilikom postupka izručenja.

11. Ukoliko država ugovornica na čijoj se teritoriji nađe navodni počinitelj ne izruči to lice u vezi s nekim krivičnim djelom na koje se primjenjuje ovaj član isključivo na osnovu toga što je to lice njen državljanin, ta država ugovornica je obavezna da, na zahtev države ugovornice koja traži izručenje, podnese taj slučaj bez neopravdanog odlaganja svojim nadležnim organima u cilju krivičnog gonjenja. Ti organi donose odluku i vode postupak na isti način kao i kada je u pitanju bilo koje drugo teško krivično djelo shodno unutrašnjem zakonodavstvu te države ugovornice. Odnosne države ugovornice međusobno sarađuju, posebno u proceduralnim i dokaznim aspektima, kako bi se obezbijedila efikasnost takvog krivičnog gonjenja.

12. Kad god je državi ugovornici dozvoljeno da shodno svom unutrašnjem zakonodavstvu izruči ili na drugi način ustupi svog državljanina samo pod uslovom da lice na koje se to odnosi bude vraćeno u tu državu ugovornicu u cilju izdržavanja kazne u skladu s presudom donijetom nakon suđenja ili postupka zbog kojeg je traženo izručenje ili ustupanje odnosnog lica, a ta država ugovornica i država ugovornica koja traži izručenje tog lica su saglasne s takvom opcijom i drugim uslovima koje mogu smatrati odgovarajućim, to uslovno izručenje ili ustupanje je dovoljno za ispunjenje obaveze navedene u tački 11. ovog člana.

13. Ukoliko izručenje koje se traži u cilju primjene presude bude odbijeno zbog toga što je traženo lice državljanin države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev će,

ukoliko to dozvoljava njeno unutrašnje zakonodavstvo i u skladu sa zahtjevima tog zakonodavstva, na zahtjev države ugovornice koja upućuje zahtjev, razmotriti mogućnost primjene presude donijete u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom države koja upućuje zahtjev ili preostalog dijela presude.

14. Bilo kom licu protiv kojeg se vodi postupak u vezi sa bilo kojim krivičnim djelom na koje se primjenjuje ovaj član garantuje se korektno postupanje u svim fazama postupka, uključujući uživanje svih prava i garancija predviđenih unutrašnjim zakonodavstvom države ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi to lice.

15. Nijedna odredba ove Konvencije ne može se tumačiti tako da nameće obavezu izručenja ukoliko država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev ima suštinske razloge da vjeruje da je zahtjev podnjet u cilju krivičnog gonjenja ili kažnjavanja nekog lica po osnovu pola, rase, vjeroispovijesti, nacionalnosti, etničkog porijekla ili političkog ubjeđenja tog lica ili da bi udovoljavanje zahtjevu bilo štetno za položaj tog lica iz bilo kojeg od tih razloga.

16. Države ugovornice ne mogu odbiti zahtjev za izručenje samo na osnovu toga što se smatra da odnosno krivično djelo uključuje i fiskalne stvari.

17. Prije odbijanja izručenja država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev konsultuje se, gdje to odgovara, sa državom ugovornicom koja upućuje zahtjev kako bi joj pružila maksimalnu mogućnost da iznese svoje mišljenje i pruži informacije u vezi sa svojim navodima.

18. Države ugovornice će nastojati da zaključe bilateralne i multilateralne sporazume ili aranžmane o izručenju ili u cilju poboljšanja njegove efikasnosti.

Član 45.

Premještanje osuđenih lica

Države ugovornice mogu razmotriti mogućnost zaključenja bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana o prebacivanju na svoju teritoriju lica osuđenih na kaznu zatvora ili druge oblike lišenja slobode zbog krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom kako bi ista mogla tamo da izdržavaju svoje kazne.

Član 46.

Uzajamna pravna pomoć

1. Države ugovornice će jedna drugoj pružati najširu moguću pravnu pomoć u pogledu istrage, krivičnog gonjenja i sudskog postupka u vezi s krivičnim djelima koja obuhvata ova Konvencija.

2. Međusobna pravna pomoć pruža se u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s relevantnim zakonima, ugovorima, sporazumima i aranžmanima države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev, u pogledu istrage, krivičnog gonjenja i sudskog postupka u odnosu na krivična djela za koja se neko pravno lice u državi ugovornici koja upućuje zahtjev može smatrati odgovornim u skladu sa članom 26. ove Konvencije.

1. Međusobna pravna pomoć koja se pruža u skladu sa ovim članom može se zatražiti u pogledu bilo koje dolje navedene svrhe:

- (a) uzimanje dokaza ili izjave od lica;
- (b) uručenje sudskih dokumenata;
- (c) izvršenje pretresa i zapljene, kao i zamrzavanje;
- (d) ispitivanje predmeta i lokacija;
- (e) pružanje informacija, dokaznog materijala i davanje stručne ocjene;
- (f) pribavljanje originala ili ovjerenih kopija relevantnih dokumenata i spisa, uključujući državne, bankarske, finansijske i poslovne spise ili spise preduzeća;

(g) identifikovanje ili traganje za sredstvima stečenim od kriminala, imovinom, oruđem ili drugim stvarima za potrebe izvođenja dokaza;

(h) olakšavanje dobrovoljnog pojavljivanja lica u državi ugovornici koja upućuje zahtjev;

(i) svaka druga vrsta pomoći koja nije u suprotnosti sa unutrašnjim zakonodavstvom države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev;

(j) identifikovanje, zamrzavanje i traganje za sredstvima stečenim od kriminala u skladu sa odredbama Poglavlja V ove Konvencije;

(k) povraćaj sredstava u skladu sa odredbama Poglavlja V ove Konvencije.

4. Bez štete po unutrašnje zakonodavstvo, nadležni organi države ugovornice mogu, bez prethodnog zahteva, dostaviti informacije koje se odnose na krivične stvari nadležnom organu druge države ugovornice kada vjeruju da bi te informacije mogle pomoći tom organu u preduzimanju ili uspješnom okončanju istrage i krivičnog postupka ili dovesti do zahtjeva koji bi potonja država ugovornica mogla formulisati shodno ovoj Konvenciji.

5. Dostavljanje informacija shodno tački 4. ovog člana neće biti na štetu istrage i krivičnog postupka u državi nadležnih organa koji pružaju te informacije. Nadležni organi koji primaju informacije dužni su da se pridržavaju uslova da pomenute informacije ostanu povjerljive, bar privremeno, ili uslova ograničenja u pogledu njihovog korišćenja. Međutim, to ne sprječava državu ugovornicu koja ih primi da u svom postupku objelodani informacije koje su oslobađajuće za optuženo lice. U tom slučaju, država ugovornica koja primi informacije obavještava prije takvog objelodanjivanja državu ugovornicu koja je dostavila informacije i, ukoliko se to traži, konsultuje se sa državom ugovornicom koja je dostavila informacije. Ukoliko, u izuzetnom slučaju, prethodno obavještavanje nije moguće, država ugovornica koja je primila informacije bez odlaganja obaveštava o takvom objelodanjivanju državu ugovornicu koja je dostavila informacije.

6. Odredbe ovog člana ne utiču na obaveze po bilo kom drugom bilateralnom ili multilateralnom ugovoru kojim se, u cjelosti i djelimično, reguliše ili će se regulisati međusobna pravna pomoć.

7. Tačke 9. do 29. ovog člana primjenjuju se na zahtjeve upućene shodno ovom članu ukoliko odnosne države ugovornice nisu vezane nekim ugovorom o međusobnoj pravnoj pomoći. Ukoliko su te države ugovornice vezane takvim ugovorom, primjenjuju se odgovarajuće odredbe tog ugovora osim ako se države ugovornice ne saglase da primjenjuju tačke 9. do 29. ovog člana umjesto pomenutih odredaba. Države ugovornice se snažno ohrabruju da primjenjuju ove tačke ukoliko one olakšavaju saradnju.

8. Države ugovornice ne mogu odbiti da pruže međusobnu pravnu pomoć shodno ovom članu po osnovu bankarske tajne.

9. (a) U odgovoru na zahtjev za pomoć shodno ovom članu u odsustvu dvostrukog kriminaliteta, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev uzima u obzir ciljeve ove Konvencije, kao što je izloženo u članu 1;

(b) Države ugovornice mogu odbiti da pruže pomoć shodno ovom članu po osnovu odsustva dvostrukog kriminaliteta. Međutim, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev dužna je da pruži pomoć koja ne uključuje prinudnu mjeru, tamo gdje je to u skladu sa osnovnim konceptom njenog pravnog sistema. Takva pomoć se može odbiti kada zahtjevi obuhvataju stvari de minimis prirode ili stvari u vezi s kojima su tražena saradnja ili pomoć raspoložive shodno drugim odredbama ove Konvencije;

(c) Svaka država ugovornica može razmotriti mogućnost usvajanja mjera koje mogu biti potrebne kako bi joj omogućile širi obim pomoći shodno ovom članu u odsustvu dvostrukog kriminaliteta.

10. Lice koje se nalazi u pritvoru ili izdržava kaznu zatvora na teritoriji jedne države ugovornice, čije se prisustvo traži u drugoj državi ugovornici u cilju identifikacije, svedočenja ili pružanja pomoći na drugi način u pribavljanju dokaza u cilju istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka u vezi s krivičnim djelima obuhvaćenim ovom Konvencijom, može biti prebačeno u drugu državu ugovornicu ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- (a) takvo lice slobodno i svjesno da svoj pristanak;
- (b) nadležni organi obje države ugovornice su s tim saglasni, u zavisnosti od uslova koje te države ugovornice mogu smatrati odgovarajućim.

11. Za svrhe tačke 10. ovog člana:

- (a) država ugovornica u koju je lice prebačeno mora imati ovlašćenje i obavezu da prebačeno lice drži u pritvoru osim ako država ugovornica iz koje je to lice prebačeno ne zahtjeva drugačije ili da drugačije ovlašćenje;
- (b) država ugovornica u koju je lice prebačeno bez odlaganja izvršava svoju obavezu da vrati lice u pritvor države ugovornice iz koje je lice prebačeno kako je unaprijed dogovoreno ili kako je drugačije dogovoreno između nadležnih organa obje države ugovornice;
- (c) država ugovornica u koju je lice prebačeno neće tražiti od države ugovornice iz koje je lice prebačeno da pokrene postupak za izručenje u cilju vraćanja tog lica;
- (d) prebačenom licu se priznaje vrijeme provedeno u pritvoru u državi u koju je prebačeno za izdržavanje kazne koju izdržava u državi iz koje je prebačeno.

12. Ukoliko se država ugovornica iz koje je neko lice prebačeno u skladu s tačkama 10. i 11. ovog člana s tim ne saglasi, to lice neće biti krivično gonjeno, držano u pritvoru, kažnjeno ili podvrgnuto bilo kakvom drugom ograničenju lične slobode na teritoriji države u koju je to lice prebačeno u vezi s djelima, propustima ili presudama prije napuštanja teritorije države iz koje je prebačeno, bez obzira na nacionalnost.

13. Svaka država ugovornica određuje centralni organ koji ima odgovornost i ovlašćenje da prima zahtjeve za međusobnu pravnu pomoć, kao i da postupa po njima ili da ih dostavlja nadležnim organima na izvršenje. Tamo gdje država ugovornica ima poseban region ili teritoriju s posebnim sistemom međusobne pravne pomoći, ta država može odrediti poseban centralni organ koji će imati istu funkciju za taj region ili teritoriju. Centralni organi obezbjeđuju brzo i pravilno izvršenje ili dostavu primljenih zahteva. Tamo gde centralni organ dostavlja zahtev nadležnom organu na izvršenje, centralni organ će podstaći nadležni organ da brzo i pravilno postupi po zahtjevu. Generalni Sekretar Ujedinjenih Nacija će biti obaviješten o centralnom organu određenom u tu svrhu prilikom deponovanja od strane svake države ugovornice instrumenata o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju ovoj Konvenciji. Zahtjevi za međusobnu pravnu pomoć ili bilo kakvo saopštenje u vezi s tim dostavljaju se centralnim organima koje odrede države ugovornice. Ovaj uslov nije na štetu prava države ugovornice da traži da joj takvi zahtjevi i saopštenja budu upućeni diplomatskim kanalima a, u hitnim okolnostima, kada su države ugovornice s tim saglasne, po mogućnosti preko Međunarodne policijske organizacije za borbu protiv kriminala.

14. Zahtjevi se podnose pismeno ili, gdje je to moguće, uz pomoć bilo kog sredstva kojim se može proizvesti zapis u pisanom obliku, na jeziku koji je prihvatljiv za državu ugovornicu kojoj se upućuje zahtjev, pod uslovima koji toj državi ugovornici omogućuju da utvrdi vjerodostojnost zahtjeva. Generalni Sekretar Ujedinjenih Nacija će biti obaviješten o tome koji jezik ili jezici su prihvatljivi za svaku državu ugovornicu prilikom deponovanja njenih instrumenata o ratifikaciji, odobrenju, prihvatanju ili pristupanju Konvenciji. U hitnim okolnostima i kada se države ugovornice s tim saglase, zahtjevi se mogu podnijeti usmeno, ali će odmah biti pismeno potvrđeni.

15. Zahtjev za međusobnu pravnu pomoć sadrži:

- (a) identitet organa koji podnosi zahtjev;
- (b) predmet i prirodu istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka na koji se zahtjev odnosi i naziv i funkcije organa koji sprovodi istragu, krivično gonjenje ili sudski postupak;
- (c) sažet pregled relevantnih činjenica, osim kada je riječ o zahtjevima za uručenje sudskih dokumenata;

(d) opis tražene pomoći i pojedinosti o bilo kojoj proceduri koju država ugovornica koja upućuje zahtjev želi da bude primjenjena;

(e) gdje je to moguće, identitet, lokaciju i nacionalnost lica na koje se to odnosi; i

(f) svrhu zbog koje se traže dokazi, informacije ili preduzimanje radnje.

16. Država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev može tražiti dodatne informacije kada to smatra neophodnim u cilju izvršenja zahtjeva shodno svom unutrašnjem zakonodavstvu ili kada se time može olakšati takvo izvršenje.

17. Zahtjev se izvršava u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom države ugovornice kojoj se upućuje i, u mjeri u kojoj to nije u suprotnosti sa unutrašnjim zakonodavstvom države ugovornice kojoj se upućuje i gdje je to moguće, u skladu s procedurama navedenim u zahtjevu.

18. Gdje je moguće i gdje je u skladu sa osnovnim načelima unutrašnjeg zakonodavstva, kada se neko lice nalazi na teritoriji države ugovornice i treba da bude saslušano kao svedok ili stručnjak od strane sudskih organa druge države ugovornice, prva država ugovornica može, na zahtjev druge, dozvoliti da se saslušanje obavi putem video prenosa ukoliko nije moguće ili poželjno da se lice o kojem je riječ lično pojavi na teritoriji države ugovornice koja upućuje zahtjev. Države ugovornice se mogu dogovoriti da saslušanje obavi sudski organ države ugovornice koja upućuje zahtjev uz prisustvo sudskog organa države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev.

19. Država ugovornica koja upućuje zahtjev neće, bez prethodne saglasnosti države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev, dostaviti ili koristiti informacije ili dokaze koje je dobila od države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev za potrebe istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka osim onih koje je navela u zahtjevu. Nijedna odredba ove tačke ne sprječava državu ugovornicu koja upućuje zahtjev da u svom postupku objelodani informacije ili dokaze koji su oslobađajući za optuženo lice. U potonjem slučaju, država ugovornica koja upućuje zahtjev obavještava, prije takvog objelodanjivanja, državu ugovornicu kojoj se upućuje zahtjev i, ukoliko se to traži, konsultuje se o tome sa državom ugovornicom kojoj se upućuje zahtjev. Ukoliko, u nekom izuzetnom slučaju, obavještenje unaprijed nije moguće, država ugovornica koja upućuje zahtjev obavještava bez odlaganja državu ugovornicu kojoj se upućuje zahtjev o takvom objelodanjivanju.

20. Država ugovornica koja upućuje zahtjev može zahtjevati da država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev čuva kao povjerljive činjenice i suštinu zahtjeva, sem u mjeri u kojoj je to neophodno da se udovolji zahtjevu. Ukoliko država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev ne može da ispuni uslov povjerljivosti, ona će o tome odmah obavijestiti državu ugovornicu koja upućuje zahtjev.

21. Međusobna pravna pomoć se može odbiti:

(a) ukoliko zahtjev nije podniet u skladu sa odredbama ovog člana;

(b) ukoliko država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev smatra da postoji verovatnoća da bi udovoljenje zahtjevu bilo na štetu njenog suvereniteta, bezbjednosti, javnog reda ili drugih suštinskih interesa;

(c) ukoliko bi organima države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev bilo zabranjeno unutrašnjim zakonodavstvom da preduzmu traženu radnju u pogledu bilo kojeg sličnog krivičnog djela da je takvo djelo bilo predmet istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka u skladu s njihovom jurisdikcijom.

(d) ukoliko bi udovoljenje zahtjevu bilo u suprotnosti s pravnim sistemom države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev kad je riječ o međusobnoj pravnoj pomoći.

22. Države ugovornice ne mogu odbiti zahtjev za međusobnu pravnu pomoć isključivo na osnovu toga što se smatra da odnosno krivično djelo obuhvata i fiskalne stvari.

23. Za svako odbijanje da se pruži međusobna pravna pomoć moraju se navesti razlozi.

24. Država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev dužna je da udovolji zahtjevu za međusobnu pravnu pomoć što je prije moguće i da, koliko je maksimalno moguće, uzme u obzir eventualne krajnje rokove koje je predložila država ugovornica koja upućuje zahtjev, a za koje su navedeni razlozi, po mogućnosti u samom zahtjevu. Država ugovornica koja upućuje zahtjev može podnijeti razumne zahtjeve za obavještenje o stanju i toku mjera koje je preduzela država ugovornica kojoj je upućen zahtjev radi udovoljenja njenom zahtjevu. Država ugovornica kojoj je upućen zahtjev odgovoriće na razumne zahtjeve države ugovornice koja je uputila zahtjev, koji se odnose na stanje i tok postupka preduzetog u vezi sa zahtjevom. Država ugovornica koja je uputila zahtjev odmah obavještava državu ugovornicu kojoj je upućen zahtjev kada tražena pomoć više ne bude potrebna.

25. Država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev može odložiti pružanje međusobne pravne pomoći na osnovu toga da bi ta pomoć ometala istragu, krivično gonjenje ili sudski postupak u toku.

26. Prije odbijanja zahtjeva shodno tački 21. ovog člana ili odlaganja pružanja pomoći shodno tački 25. ovog člana, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev konsultuje se sa državom ugovornicom koja upućuje zahtjev u smislu razmatranja da li se pomoć može pružiti pod uslovima koje ona smatra neophodnim. Ukoliko država ugovornica koja upućuje zahtjev prihvati pomoć pod tim uslovima, ona će ispuniti te uslove.

27. Bez štete po primenu tačke 12. ovog člana, svedok, stručnjak ili drugo lice koje, na traženje države ugovornice koja upućuje zahtjev, pristane da svjedoči u postupku ili da pomogne u istrazi, krivičnom gonjenju ili sudskom postupku na teritoriji države ugovornice koja upućuje zahtjev, neće biti krivično gonjeno, stavljeno u pritvor, kažnjeno ili izloženo bilo kakvom drugom ograničenju lične slobode na toj teritoriji zbog djela, propusta ili presuda prije napuštanja teritorije države ugovornice kojoj je upućen zahtjev. Takav bezbjedan tretman prestaje kada svjedok, stručnjak ili drugo lice koje, u periodu od petnaest uzastopnih dana ili bilo kom periodu o kome se dogovore države ugovornice, računajući od datuma kada sudski organi službeno obavijeste to lice da njegovo prisustvo više nije potrebno, pošto je imalo priliku da otputuje, ipak svojevrijedno ostane na teritoriji države ugovornice koja upućuje zahtjev ili se, pošto je napustilo tu teritoriju, na nju svojom voljom vrati.

28. Redovne troškove udovoljenja zahtjevu pokriva država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev osim ako se odnosne države ugovornice ne dogovore drugačije. Ukoliko su potrebni ili će biti potrebni znatniji ili vanredni troškovi da bi se udovoljilo zahtjevu, države ugovornice će se konsultovati da bi utvrdile uslove pod kojima će se zahtjevu udovoljiti, kao i način na koji će se pokriti troškovi.

29. Država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev:

(a) dostavlja državi ugovornici koja upućuje zahtjev kopije državnih spisa, dokumenata ili informacija koje poseduje, a koji su, shodno njenom unutrašnjem zakonodavstvu, na raspolaganju javnosti;

(b) može, po svom nahođenju, dostaviti državi ugovornici koja upućuje zahtjev, u cjelosti ili djelimično, ili pod uslovima koje smatra prikladnim, kopije bilo kojih državnih spisa, dokumenata ili informacija koje posjeduje, a koji, shodno njenom unutrašnjem zakonodavstvu, nisu dostupni javnosti;

30. Države članice će, po potrebi, razmotriti mogućnost zaključenja bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana koji bi poslužili ciljevima, praktičnoj primjeni ili poboljšanju odredaba ovog člana.

Član 47.

Prenošenje krivičnog postupka

Države ugovornice će razmotriti mogućnost međusobnog prenošenja postupka u cilju krivičnog gonjenja za djelo utvrđeno u skladu sa ovom Konvencijom u slučajevima gdje se smatra da je takvo prenošenje u

interesu odgovarajućeg zadovoljenja pravde, naročito u slučajevima koji uključuju više jurisdikcija u cilju koncentracije krivičnog gonjenja.

Član 48.

Saradnja u primjeni zakona

1. Države ugovornice će međusobno tijesno sarađivati, saglasno svojim unutrašnjim pravnim i administrativnim sistemima, radi poboljšanja efikasnosti primjene zakona u cilju borbe protiv krivičnih djela koje obuhvata ova Konvencija. Države ugovornice će naročito preduzimati djelotvorne mjere u cilju:

- (a) unaprjeđenja i, tamo gdje je to potrebno, uspostavljanja kanala komunikacije između njihovih nadležnih organa, agencija i službi radi olakšavanja bezbjedne i što brže razmjene informacija koje se odnose na sve aspekte krivičnih djela obuhvaćenih ovom Konvencijom, uključujući, ukoliko odnosne države ugovornice to smatraju prikladnim, povezanost sa drugim zločinačkim djelatnostima;
- (b) saradnje sa drugim državama ugovornicama u vođenju istrage u vezi sa krivičnim djelima obuhvaćenim ovom Konvencijom koja se odnosi na:
 - (i) identitet, prebivalište i djelatnosti lica osumnjičenih za učešće u takvim krivičnim djelima ili lokaciju drugih lica na koje se to odnosi;
 - (ii) kretanje sredstava koja potiču od kriminala ili imovine stečene vršenjem takvih krivičnih djela;
 - (iii) kretanje imovine, opreme ili drugih sredstava korišćenih ili koja se namjeravaju koristiti u vršenju takvih krivičnih djela;
- (c) obezbjeđenja, gdje to odgovara, neophodnih elemenata ili količina supstanci za potrebe analize ili istrage;
- (g) razmjene, gdje to odgovara, informacija sa drugim državama ugovornicama koje se odnose na konkretna sredstva i metode korišćene za izvršenje krivičnih djela obuhvaćenih ovom Konvencijom, uključujući korišćenje lažnog identiteta, falsifikovane, izmjenjene ili lažne dokumente i druga sredstva za prikrivanje djelatnosti;
- (d) olakšavanja efikasne koordinacije između njihovih nadležnih organa, agencija i službi i podsticanje razmene osoblja i drugih stručnjaka, uključujući, u zavisnosti od bilateralnih sporazuma ili aranžmana između odnosnih država ugovornica, upućivanje službenika za vezu;
- (é) razmjene informacija i koordinacije administrativnih i drugih mjera preduzetih po potrebi u cilju što bržeg utvrđivanja krivičnih djela obuhvaćenih ovom Konvencijom.

2. U cilju primjene ove Konvencije, države ugovornice će razmotriti mogućnost zaključenja bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana o neposrednoj saradnji njihovih organa za primjenu zakona, a tamo gdje takvi sporazumi ili aranžmani već postoje, mogućnost njihove izmjene i dopune. U odsustvu takvih sporazuma ili aranžmana između odnosnih država ugovornica, države ugovornice mogu ovu Konvenciju smatrati osnovom za međusobnu saradnju u primjeni zakona u odnosu na krivična djela obuhvaćena ovom Konvencijom. Kad god to odgovara, države ugovornice će u potpunosti koristiti sporazume ili aranžmane, uključujući međunarodne ili regionalne organizacije, u cilju unaprjeđenja saradnje između svojih organa za primjenu zakona.

3. Države ugovornice će nastojati da u okviru svojih mogućnosti sarađuju u otkrivanju krivičnih djela obuhvaćenih ovom Konvencijom koja su počinjena korišćenjem savremene tehnologije.

Član 49.
Zajedničke istrage

Države ugovornice će razmotriti mogućnost zaključenja bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana kojima nadležni organi, u odnosu na stvari koje podliježu istrazi, krivičnom gonjenju ili sudskom postupku u jednoj ili u više država, mogu osnivati zajednička istražna tijela. U odsustvu takvih sporazuma ili aranžmana, zajedničke istrage se mogu preduzimati na osnovu dogovora od slučaja do slučaja. Države ugovornice na koje se to odnosi će obezbijediti da se u potpunosti poštuje suverenitet države ugovornice na čijoj teritoriji treba da se sprovede istraga.

Član 50.
Posebne istražne metode

1. Da bi borba protiv korupcije bila djelotvorna, svaka država ugovornica će, u mjeri u kojoj to dozvoljavaju osnovna načela unutrašnjeg pravnog sistema i u skladu sa uslovima utvrđenim unutrašnjim zakonodavstvom, preduzeti mjere koje mogu biti potrebne, u granicama svojih mogućnosti, kako bi omogućila svojim nadležnim organima odgovarajuće korišćenje kontrolisane isporuke i, tamo gde smatra prikladnim, druge posebne tehnike istrage, kao što su elektronsko ili drugi oblici praćenja i tajne operacije, na svojoj teritoriji, kao i da bi omogućila korišćenje u sudu dokaza koji iz toga proisteknu.

2. U cilju sprovođenja istrage o krivičnim djelima obuhvaćenim ovom Konvencijom, države ugovornice se ohrabruju da zaključe, kada je to potrebno, odgovarajuće bilateralne ili multilateralne sporazume ili aranžmane o korišćenju takvih posebnih tehnika istrage u sklopu saradnje na međunarodnom nivou. Takvi sporazumi ili aranžmani zaključuju se uz puno poštovanje načela suverene jednakosti država i primjenjuju se u strogoj saglasnosti sa uslovima tih sporazuma ili aranžmana.

3. U odsustvu sporazuma ili aranžmana pomenutih u tački 2. ovog člana, odluke o korišćenju takvih posebnih tehnika istrage na međunarodnom nivou donose se po principu od slučaja do slučaja i mogu, kada je to neophodno, uzeti u obzir finansijske aranžmane i dogovore u pogledu vršenja jurisdikcije od strane država ugovornica na koje se to odnosi.

4. Odluke o korišćenju kontrolisane isporuke na međunarodnom nivou mogu, uz saglasnost odnosnih država ugovornica, obuhvatiti metode kao što je presretanje i omogućavanje da roba i novčana sredstva nesmetano nastave kretanje ili da budu uklonjeni ili zamijenjeni u cjelosti ili delimično.

Poglavlje V

Povraćaj dobara

Član 51.
Opšta odredba

Vraćanje dobara u skladu sa ovim Poglavljem je osnovno načelo ove Konvencije, a države ugovornice će u tom pogledu međusobno sarađivati i pružati pomoć jedna drugoj u najvećoj mogućoj mjeri.

Član 52.
Prevenција i otkrivanje transfera sredstava stečenih korupcijom

1. Bez štete po član 14. ove Konvencije, svaka država ugovornica preduzima mjere koje mogu biti potrebne, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, kojima se od finansijskih institucija pod njenom jurisdikcijom zahtjeva da provjere identitet komitenata, preduzmu razumne korake radi utvrđivanja identiteta korisnika sredstava deponovanih na računima u velikim iznosima i da sprovedu pojačanu kontrolu računa koji se traže ili vode od strane ili u ime pojedinaca kojima su povjerene ili su bile povjerene istaknute javne funkcije ili članova njihove porodice i bliskih saradnika. Takva pojačana kontrola će biti razumno usmjerena na otkrivanje sumnjivih transakcija u cilju prijave nadležnim organima i ne treba da se tumači tako da obeshrabruje ili zabranjuje finansijskim institucijama da posluju sa bilo kojim legitimnim komitentom.

2. Da bi se olakšala primjena mjera predviđenih u tački 1. ovog člana, svaka država ugovornica će, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom i rukovodeći se relevantnim inicijativama regionalnih, međuregionalnih i multilateralnih organizacija u cilju sprječavanja pranja novca:

(a) izdati uputstva koja se odnose na kategorije fizičkih ili pravnih lica u odnosu na čije račune će se od finansijskih institucija pod njenom jurisdikcijom očekivati da vrše pojačanu kontrolu, kao i vrste računa i transakcija na koje treba naročito da obrate pažnju, uključujući pravilno otvaranje i vođenje računa i mjere koje treba da preduzmu u vezi sa vođenjem evidencije o tim računima; i

(b) gdje to odgovara, obavještavati finansijske institucije pod svojom jurisdikcijom, na zahtjev neke druge države ugovornice ili na svoju inicijativu, o identitetu pojedinih fizičkih ili pravnih lica u odnosu na čije račune će se od takvih institucija očekivati da vrše pojačanu kontrolu, pored onih koje finansijske institucije mogu drugačije identifikovati.

3. U kontekstu tačke 2 (a) ovog člana, svaka država ugovornica će preduzeti mjere kako bi obezbjedila da njene finansijske institucije vode odgovarajuću evidenciju, tokom određenog vremenskog perioda, o računima i transakcijama lica pomenutih u tački 1. ovog člana, koja treba da sadrži kao minimum podatke koji se odnose na identitet komitenta i, ukoliko je to moguće, korisnika.

4. U cilju sprječavanja i otkrivanja transfera sredstava koja potiču od krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, svaka država ugovornica će primijeniti odgovarajuće i djelotvorne mjere radi sprječavanja, uz pomoć svojih regulativnih i nadzornih organa, osnivanja banaka koje nisu fizički prisutne i nisu pridružene regularnoj finansijskoj grupi. Štaviše, države ugovornice mogu razmotriti mogućnost da od svojih finansijskih institucija zatraže da odbiju da uspostave ili nastave korespondentske bankarske odnose s takvim institucijama i da vode računa o tome da ne uspostavljaju odnose sa stranim finansijskim institucijama koje dozvoljavaju da njihove račune koriste banke koje nisu fizički prisutne i pridružene regularnoj finansijskoj grupi.

5. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost uspostavljanja, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, djelotvornih finansijskih sistema otkrivanja za odgovarajuće javne funkcionere i predvidjeti odgovarajuće sankcije za nepoštovanje. Svaka država ugovornica će takođe razmotriti mogućnost preduzimanja mjera koje mogu biti potrebne kako bi se njenim nadležnim organima omogućilo da dijele ove informacije s nadležnim organima u drugim državama ugovornicama kada je potrebno sprovesti istragu, postaviti zahtjev i izvršiti povraćaj sredstava stečenih vršenjem krivičnih djela utvrđenih ovom Konvencijom.

6. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost preduzimanja mjera koje mogu biti potrebne, u skladu sa domaćim zakonodavstvom, kako bi se od odgovarajućih javnih funkcionera koji imaju interes ili potpis ili drugo ovlaštenje u odnosu na finansijski račun u stranoj zemlji da prijave takav odnos odgovarajućim organima i da vode odgovarajuću evidenciju o takvim računima. Takvim mjerama će se takođe predvidjeti odgovarajuće sankcije u slučaju nepoštovanja.

Član 53.

Mjere za neposredan povraćaj imovine

U skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, svaka država ugovornica će:

- (a) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se drugoj državi ugovornici omogući da pokrene građansku parnicu u njenim sudovima radi utvrđivanja tapije ili vlasništva nad imovinom stečenom izvršenjem krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom;
- (b) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se njenim sudovima omogući da nalože onima koji su počinili krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom da plate nadoknadu ili odštetu nekoj drugoj državi ugovornici kojoj je pričinjena šteta tim krivičnim delima; i
- (c) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se njenim sudovima ili nadležnim organima omogući, kada moraju da donesu odluku o konfiskaciji, da uvažavaju zahtjev neke druge države ugovornice kao legitimnog vlasnika imovine stečene izvršenjem krivičnog dela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 54.

Mehanizmi za povraćaj imovine putem konfiskacije kroz međunarodnu saradnju u borbi protiv korupcije

1. U cilju pružanja međusobne pravne pomoći saglasno članu 55. ove Konvencije u vezi sa imovinom stečenom izvršenjem ili učešćem u izvršenju krivičnog djela utvrđenog u skladu sa ovom Konvencijom, svaka država ugovornica, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, će:

- (a) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se njenim nadležnim organima omogući da sprovedu nalog o konfiskaciji koji je izdao sud neke druge države ugovornice;
- (b) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se njenim nadležnim organima omogući, tamo gdje imaju sudsku nadležnost, da nalože konfiskaciju takve imovine stranog porijekla donošenjem presude o krivičnom djelu pranja novca ili drugom krivičnom djelu koje može biti u okvirima njene jurisdikcije, ili putem drugih procedura predviđenih unutrašnjim zakonodavstvom; i
- (c) razmotriti mogućnost preduzimanja mjera koje mogu biti potrebne da se omogući konfiskacija takve imovine bez krivične presude u slučajevima u kojima se počinitelj ne može krivično goniti zbog smrti, bjekstva ili odsustva ili u drugim odgovarajućim slučajevima.

2. Da bi pružila međusobnu pravnu pomoć na zahtjev upućen shodno tački 2. člana 55. ove Konvencije, svaka država ugovornica, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom, će:

- (a) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se njenim nadležnim organima omogući da zamrznu ili zapljene imovinu nakon što sud ili nadležni organ države ugovornice koja je uputila zahtjev izdaju nalog o zamrzavanju ili zapljeni kojim se pruža razumna osnova državi ugovornici da vjeruje da postoji dovoljno osnova za preduzimanje takvih mjera i da bi imovina na kraju bila podložna nalogu o konfiskaciji u smislu ciljeva tačke 1 (a) ovog člana;
- (b) preduzeti mjere koje mogu biti potrebne da se njenim nadležnim organima omogući da zamrznu ili zapljene imovinu na zahtjev koji pruža razumnju osnovu državi ugovornici kojoj se upućuje takav zahtjev da vjeruje da postoji dovoljno osnova za preduzimanje takvih mjera i da bi imovina na kraju bila podložna nalogu o konfiskaciji za ciljeve tačke 1 (a) ovog člana; i
- (c) razmotriti mogućnost preduzimanja dodatnih mjera da se njenim nadležnim organima omogući da sačuvaju imovinu za konfiskaciju, na osnovu hapšenja u inostranstvu ili krivične prijave koja se odnosi na sticanje takve imovine.

Član 55.

Međunarodna saradnja u cilju sprovođenja konfiskacije

1. Država ugovornica koja je primila zahtjev druge države ugovornice pod čijom jurisdikcijom je krivično djelo utvrđeno u skladu sa ovom Konvencijom, a koji se odnosi na konfiskaciju sredstava stečenih od kriminala, nezakonitih prihoda, imovine, opreme ili drugih sredstava iz člana 31, tačka 1. ove Konvencije, koji se nalaze na njenoj teritoriji, u najvećoj mogućoj mjeri i u okviru unutrašnjeg pravnog sistema, će:

a) podnijeti zahtjev svojim nadležnim organima u cilju pribavljanja naloga o konfiskaciji i, ukoliko takav nalog bude izdat, njegovog izvršenja.

b) podnijeti svojim nadležnim organima, u cilju udovoljenja zahtjevu u traženoj mjeri, nalog o konfiskaciji izdat od strane suda na teritoriji države ugovornice koja upućuje zahtjev u skladu sa članom 31, tačka 1. i članom 54, tačka 1(a), ove Konvencije ukoliko se on odnosi na sredstva stečena od kriminala, imovinu, opremu i druga sredstva iz člana 31, tačka 1. koji se nalaze na teritoriji države ugovornice kojoj se upućuje zahtjev.

2. Postupajući po zahtjevu druge države ugovornice koja ima jurisdikciju nad prekršajima definisanim u ovoj Konvenciji, država ugovornica kojoj je podniet zahtjev će preduzeti mjere za otkrivanje, praćenje i zamrzavanje ili zapljenu nezakonitih prihoda, imovine, opreme ili drugih sredstava iz člana 31, tačka 1. ove Konvencije u cilju konačne konfiskacije koju će naložiti bilo država ugovornica koja je podnijela zahtjev bilo, u skladu sa zahtjevom shodno tački 1. ovog člana, država ugovornica kojoj je zahtjev podniet.

3. Odredbe člana 46. ove Konvencije su primjenjive, *mutatis mutandis*, u smislu ovog člana. Uz informaciju navedenu u članu 46, tačka 15. zahtjevi podnijeti shodno ovom članu će sadržati:

a) u slučaju zahtjeva koji spada pod tačku 1 (a) ovog člana, u najširem smislu, opis imovine za konfiskaciju, lokaciju i ako je potrebno, procijenjenu vrijednost imovine te činjeničnu izjavu zasnovanu na zahtjevu države ugovornice koja ga upućuje, dovoljnu da omogući državi ugovornici kojoj se upućuje zahtjev da zatraži da se izda nalog shodno njenom unutrašnjem zakonodavstvu;

b) u slučaju zahtjeva koji spada pod tačku 1 (b) ovog člana, zakonski prihvatljivu kopiju naloga o konfiskaciji na kojem se zasniva zahtjev, a koji je izdala država ugovornica koja upućuje zahtjev, pregled činjenica i podataka koji se odnose na to kojoj mjeri se traži izvršenje naloga, izjavu u kojoj se navode mjere koje je preduzela država ugovornica koja upućuje zahtjev kako bi pružila odgovarajuće obavještenje, *bona fide* trećim stranama, te obezbijedila nesmetan postupak i izjavu o pravosnažnom konfiskacijskom nalogu.

c) u slučaju zahtjeva koji spada pod tačku 2. ovog člana, pregled činjenica na koje se oslanja država ugovornica koja upućuje zahtjev i opis traženih mjera i, gdje je raspoloživa, zakonski prihvatljivu kopiju naloga na kojem je zahtjev zasnovan.

4. Država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev donosi odluke ili preduzima mjere predviđene u tačkama 1. i 2. ovog člana u skladu sa odredbama svog unutrašnjeg zakonodavstva i proceduralnim pravilima ili drugim bilateralnim ili multilateralim sporazumom, odnosno aranžmanom, kojim može biti vezana za drugu državu ugovornicu koja upućuje zahtjev.

5. Svaka država ugovornica će, radi efektivne provedbe ovog člana, dostaviti drugoj državi svoju legislativu i regulativu i o svim eventualnim izmjenama i dopunama spomenute legislative i regulative će obavijestiti Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

6. Ukoliko država ugovornica odluči da preduzimanje mjera navedenih u tački 1. i 2. ovog člana uslovi postojanjem odgovarajućeg ugovora, ta država ugovornica će smatrati ovu Konvenciju neophodnom i dovoljnom osnovom za ugovor.

7. Saradnja u okviru ovog člana može, takođe, biti odbijena ili privremene mjere ukinute, ako država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev ne dobije dovoljan ili blagovremeni dokaz ili ukoliko je vrijednost imovine minimalna.

8. Prije ukidanja privremenih mjera preduzetih u skladu sa ovim članom država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev će, u mjeri u kojoj je to moguće, dati državi ugovornici koja upućuje zahtjev priliku da iznese svoje razloge u prilog produženja trajanja takvih mjera.

9. Odredbe ovog člana ne mogu se tumačiti tako da budu na štetu prava *bona fide* trećih strana.

Član 56.

Posebna saradnja

Bez štete po svoje unutrašnje zakonodavstvo, svaka od država ugovornica će nastojati da preduzme mjere koje će joj omogućiti da, bez štete po vlastitu istragu, krivično gonjenje ili sudski postupak, dostavi nekoj drugoj državi ugovornici bez njenog prethodnog zahtjeva podatke o sredstvima koja potiču od krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, kada smatra da bi otkrivanje takvih podataka može biti od koristi toj državi ugovornici za pokretanje ili sprovođenje istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka ili može dovesti do upućivanja zahtjeva od strane te države ugovornice u okviru ovog Poglavlja Konvencije.

Član 57.

Povraćaj i raspolaganje dobrima

1. Imovina konfiskovana od strane države ugovornice u skladu sa članom 31. ili članom 55. ove Konvencije se otuđuje, uključujući i vraćanje prvobitnim zakonskim vlasnicima, u skladu tačkom 3. ovog člana, od strane te države ugovornice u skladu sa odredbama ove Konvencije i unutrašnjim zakonodavstvom.

2. Svaka država ugovornica će usvojiti takve zakonske i druge mjere, u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, koje mogu biti potrebne da se omogući nadležnim organima povraćaj konfiskovane imovine na zahtjev druge Države ugovornice, u skladu sa ovom Konvencijom, uzimajući u obzir prava *bona fide* trećih strana.

3. U skladu sa članom 46. i članom 55. ove Konvencije, i tačkom 1. i 2. ovog člana, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev će:

a) u slučaju pronevjere državnog fonda ili pranja novca iz državnog fonda, na što se odnose odredbe iz članova 17. i 23. ove Konvencije, kada je konfiskacija izvršena u skladu sa članom 55. i na osnovu pravosnažne presude donijete u državi ugovornici koja upućuje zahtjev, država ugovornica kojoj je podniet zahtjev, ukoliko je u mogućnosti da se odrekne tih sredstava, može odustati i vratiti konfiskovanu imovinu državi ugovornici koja upućuje zahtjev.

b) u slučaju sredstava koja potiču od bilo kojeg krivičnog djela obuhvaćenog ovom Konvencijom, kada je konfiskacija izvršena u skladu sa članom 55. ove Konvencije i na osnovu pravosnažne presude donijete u državi ugovornici koja upućuje zahtjev za povraćaj tako konfiskovane imovine, što je uslov od kojeg država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev može odustati i vratiti konfiskovanu imovinu državi ugovornici koja upućuje zahtjev, ukoliko država podnosilac državi kojoj je podniet zahtjev na razuman način dokaže svoje prvobitno vlasništvo nad tako konfiskovanom imovinom ili kada država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev prizna štetu koju je pretrpila država ugovornica koja upućuje zahtjev kao osnovu za vraćanje konfiskovane imovine;

c) U svim drugim slučajevima, prioritet je razmotriti mogućnost vraćanja konfiskovane imovine državi ugovornici koja upućuje zahtjev, tako što će se ta imovina vratiti prvobitnim zakonskim vlasnicima ili nadoknaditi žrtvama dotičnog krivičnog djela.

4. Kada je to potrebno, ukoliko države ugovornice ne odluče drugačije, država ugovornica kojoj se upućuje zahtjev može, u razumnoj mjeri, odbiti troškove istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka koji su doveli do vraćanja ili otuđenja konfiskovane imovine, u skladu sa ovim članom.

5. Kada je potrebno, države ugovornice mogu, takođe, razmotriti mogućnost sklapanja sporazuma ili međusobno prihvatljivih aranžmana, na osnovu svakog slučaja posebno, o konačnom raspolaganju konfiskovanim imovinom.

Član 58.

Finansijska obavještajna jedinica

Države ugovornice će međusobno sarađivati u cilju sprječavanja i borbe protiv transfera nezakonito stečenih sredstava utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, kao i u cilju unaprijeđenja načina i metoda za razotkrivanje takvih krivičnih djela i razmatranja uspostavljanja finansijske obavještajne jedinice koja će biti odgovorna za prijem, analizu i dostavljanje izvještaja o sumnjivim finansijskim transakcijama nadležnim organima.

Član 59.

Bilateralni i multilateralni sporazumi i aranžmani

Države ugovornice će razmotriti mogućnost zaključenja bilateralnih i multilateralnih sporazuma ili aranžmana u cilju unaprijeđenja efikasnosti međunarodne saradnje koja će se uspostaviti u skladu sa ovim Poglavljem Konvencije.

Poglavlje VI

Tehnička pomoć i razmjena informacija

Član 60.

Obuka i tehnička pomoć

1. Svaka država ugovornica će, u mjeri u kojoj je to potrebno, pokretati, razvijati ili poboljšati posebne programe obuke za svoje osoblje odgovorno za sprječavanje i borbu protiv korupcije. Takvi programi obuke mogu se, između ostalog, odnositi na sljedeće oblasti:

- a) djelotvorne mjere za sprječavanje, otkrivanje, sprovođenje istrage, kažnjavanje i suzbijanje korupcije, uključujući korišćenje metoda prikupljanje dokaza i vođenja istrage;
- b) izgradnju kapaciteta za razvoj i planiranje strateške politike za borbu protiv korupcije;
- c) obuku nadležnih organa u vezi sa pripremom o izradi zahtjeva za međusobnu pravnu pomoć koji je u skladu sa odredbama ove Konvencije;
- d) evaluaciju i jačanje institucija, upravljanje u javnim službama i upravljanje javnim sredstvima, uključujući javne nabavke, kao i privatni sektor;
- e) sprječavanje i suzbijanje transfera sredstava koja potiču od krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, te povraćaj tako stečenih sredstava;
- f) otkrivanje i zamrzavanje transfera sredstava koja potiču od krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom;
- g) praćenje kretanja sredstava koja potiču od krivičnih djela nezakonito stečene imovine utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, kao i metoda koji se koriste za transfer, prikrivanje ili kamufliranje tih sredstava;

- h) odgovarajuće i efikasne zakonske i administrativne mehanizme i metode za olakšavanje vraćanja sredstava koja potiču od krivičnih djela nezakonito stečene imovine utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom;
- i) metode koji se koriste za zaštitu žrtava i svjedoka koji sarađuju sa sudskim organima; i

j) obuku vezanu za nacionalne i međunarodne propise kao i učenje stranih jezika.

2. Države ugovornice će, u skladu sa svojim mogućnostima, razmotriti pružanje međusobnih najširih mjera tehničke pomoći, posebno u korist zemalja u razvoju, u okviru svojih odgovarajućih planova i programa za borbu protiv korupcije, uključujući materijalnu pomoć i obuku u oblastima pomenutim u tački 1. ovog člana, kao i obuku i pomoć i obostranu razmjenu važnih iskustava i specijalističkih znanja, što će olakšati međunarodnu saradnju između država ugovornica u oblasti izručenja i međusobne pravne pomoći.

3. Države ugovornice će u potrebnoj mjeri pojačati napore za optimalizaciju operativnih aktivnosti i aktivnosti u pogledu obuke u međunarodnim i regionalnim organizacijama i u okviru relevantnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma i aranžmana.

4. Države ugovornice će razmotriti mogućnost da, na zahtjev, pruže pomoć jedna drugoj u izvođenju evaluacije, izrade studija i istraživanja koja se odnose na vrste, uzroke, posljedice i troškove izazvane korupcijom u svojim zemljama u cilju razvoja i učešća nadležnih organa i društva, strategija i akcionih planova za borbu protiv korupcije.

5. S ciljem da olakša povraćaj sredstava koja potiču od krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom, države ugovornice mogu sarađivati u pogledu dostavljanja imena stručnjaka koji bi mogli pomoći u postizanju ovog cilja.

6. Države ugovornice će razmotriti mogućnost korišćenja subregionalnih, regionalnih i međunarodnih konferencija i seminara u cilju promocije saradnje i tehničke pomoći i podsticanja rasprave o problemima od zajedničkog interesa, uključujući posebne probleme i potrebe zemalja u razvoju i zemalja u ekonomskoj tranziciji.

7. Države ugovornice će razmotriti mogućnost uspostavljanja mehanizama na dobrovoljnoj osnovi u cilju davanja finansijskog doprinosa naporima zemalja u razvoju i zemalja u ekonomskoj tranziciji kako bi primijenili ovu Konvenciju putem programa i projekata tehničke pomoći.

8. Svaka država ugovornice će razmotriti mogućnost davanja dobrovoljnih doprinosa Uredu Ujedinjenih Nacija za borbu protiv droga i kriminala u svrhu podsticanja, preko tog Ureda, programa i projekata u zemljama u razvoju u cilju implementacije ove Konvencije.

Član 61.

Prikupljanje, razmjena i analiza podataka o korupciji

1. Svaka država ugovornica će, u konsultaciji sa stručnjacima, razmotriti mogućnost analiziranja tendencija u vezi sa korupcijom na svojoj teritoriji, kao i okolnosti u kojima su počinjena krivična djela korupcije.

2. Države ugovornice će razmotriti mogućnost razrade i međusobne razmjene, te će kroz statistiku, analitičke ekspertize vezane za korupciju i informacije vezane za razvoj, koliko je to moguće, razviti zajedničke definicije, standarde i metodologije, kao i informacije o najboljim praksama za sprječavanje i borbu protiv korupcije.

3. Svaka država ugovornica će razmotriti mogućnost monitoringa svoje politike i aktuelnih mjera za borbu protiv korupcije i procjene njihove djelotvornosti i efikasnosti.

Član 62.

Ostale mjere: implementacija Konvencije kroz ekonomski razvoj i tehničku pomoć

1. Države ugovornice će preduzeti mjere koje će dovesti do optimalne implementacije ove Konvencije u maksimalnoj mogućoj mjeri, kroz međunarodnu suradnju, uzimajući u obzir negativne posljedice korupcije na društvo uopšte, što se naročito odnosi na održiv razvoj.

2. Države ugovornice će uložiti konkretne napore u međusobnoj koordinaciji i saradnji sa međunarodnim i regionalnim organizacijama, u cilju:

a) unaprijeđenja saradnje na različitim nivoima sa zemljama u razvoju, u pogledu jačanja njihovog kapaciteta za sprječavanje i borbu protiv korupcije;

b) povećanja finansijske i materijalne pomoći kako bi podržale napore zemalja u razvoju usmjerene ka uspješnom sprječavanju i borbi protiv korupcije, kao i pružanju pomoći u implementaciji ove Konvencije;

c) pružanja tehničke pomoći zemljama u razvoju i zemljama u ekonomskoj tranziciji kako bi im se pomoglo da ispune svoje potrebe u pogledu implementacije ove Konvencije. U tom smislu države ugovornice će nastojati da pružaju adekvatne i redovne dobrovoljne doprinose koji će se uplaćivati na račun specijalno namijenjen u te svrhe u okviru mehanizma fondacija Ujedinjenih Nacija. Države ugovornice mogu takođe, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom i odredbama ove Konvencije, posebno razmotriti mogućnost da u svrhu doprinosa na taj račun uplate procenat novca ili odgovarajuće vrijednosti sredstava stečenih od kriminala ili imovine konfiskovane u skladu sa odredbama ove Konvencije;

d) ohrabrenja i podsticanja drugih država odnosno finansijskih institucija da im se prikladno priključe u naporima u skladu sa ovim članom, naročito u svrhu obezbjeđenja većeg broja programa obuke i moderne opreme namijenjene zemljama u razvoju s namjerom da im se pomogne u ostvarivanju ciljeva ove Konvencije.

3. U najvećoj mogućoj mjeri ove mjere neće biti na štetu postojećih obaveza u pogledu inostrane pomoći ili druge finansijske saradnje na bilateralnom, regionalnom i međunarodnom nivou.

4. Države ugovornice mogu zaključiti bilateralne ili multilateralne sporazume ili aranžmane za materijalnu ili logističku pomoć, uzimajući u obzir neophodne finansijske aranžmane u svrhu međunarodne saradnje predviđene ovom Konvencijom za djelotvorno sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije.

Poglavlje VII

Mehanizmi implementacije

Član 63.

Konferencija država ugovornica Konvencije

1. Ovim se uspostavlja Konferencija država ugovornica Konvencije u cilju poboljšanja kapaciteta i saradnje između država ugovornica radi postizanja ciljeva predviđenih ovom Konvencijom, kao i unaprijeđenja i revizije njene implementacije.

2. Generalni Sekretar Ujedinjenih Nacija saziva Konferenciju država ugovornica najkasnije godinu dana poslije stupanja ove Konvencije na snagu. Nakon toga, redovni sastanci Konferencije država ugovornica će se održavati u skladu sa poslovníkom koji usvoji Konferencija.

3. Konferencija država ugovornica će usvojiti poslovnik i pravila kojima se reguliše odvijanje aktivnosti predviđenih ovim članom, uključujući pravila koja se odnose na prijem i učešće posmatrača, kao i na pokrivanje troškova obavljanja tih aktivnosti.

4. Konferencija država ugovornica će postići dogovor u pogledu aktivnosti, procedura i metoda rada na postizanju ciljeva iz tačke 1. ovog člana, uključujući:

- a) olakšavanje aktivnosti od strane država ugovornica iz člana 60. i člana 62. i Poglavlja II do V ove Konvencije, uključujući podsticanje davanja dobrovoljnih doprinosa;
- b) olakšavanje razmjene informacija među državama ugovornicama o modalitetima i trendovima korupcije kao i uspješnim praksama za njeno sprječavanje i borbu protiv iste, te za povraćaj sredstava stečenih od kriminala, objavljivanjem, između ostalog, relevantnih informacija kao što je spomenuto u ovom članu;
- c) saradnju sa važnim međunarodnim i regionalnim organizacijama i mehanizmima, te sa mehanizmima nevladinih organizacija;
- d) adekvatno korištenje relevantnih informacija predloženih od strane drugih internacionalnih i regionalnih mehanizama za sprječavanje i borbu protiv korupcije kako bi se izbjeglo nepotrebno dupliranje rada;
- e) periodičnu reviziju implementacije ove Konvencije od strane država ugovornica;
- f) davanje preporuka u svrhu poboljšanja Konvencije i njene implementacije;
- g) vođenje evidencije o zahtjevima tehničke pomoći država ugovornica u svrhu implementacije ove Konvencije i davanje preporuka za svaku mjeru za koju se smatra da je potrebna u tom pogledu.

5. Za svrhe tačke 4. ovog člana, Konferencija država ugovornica će steći potrebna znanja o mjerama koje su preduzele države ugovornice u svrhu implementacije ove Konvencije, te poteškoćama na koje su u tome naišle, putem razmjene informacija između država ugovornica i kroz pregled mehanizama koji mogu biti uspostavljeni od strane Konferencije država ugovornica.

6. Svaka država ugovornica će Konferenciji država ugovornica pružiti informacije o svojim programima, planovima i praksama, kao i o zakonskim i administrativnim mjerama u cilju implementacije ove Konvencije, u skladu sa zahtjevima Konferencije država ugovornica. Konferencija država ugovornica će ispitati najefikasniji način prijema i djelovanja u skladu sa primljenim informacijama, uključujući, između ostalog, informacije primljene od država ugovornica i nadležnih međunarodnih organizacija. Podaci koji su primljeni propisno i u skladu sa procedurama akreditovanih relevantnih nevladinih organizacija, odlukom Konferencije država ugovornica mogu takođe biti razmotreni.

7. U skladu sa tačkama 4. do 6. ovog člana, Konferencija država ugovornica će, ukoliko to smatra potrebnim, uspostaviti odgovarajući mehanizam ili tijelo koje će pomoći u postizanju uspješne implementacije ove Konvencije.

Član 64. *Sekretarijat*

1. Generalni Sekretar Ujedinjenih Nacija će Konferenciji država ugovornica ove Konvencije obezbijediti neophodne usluge sekretarijata.

2. Sekretarijat će:

- a) pomagati Konferenciji država ugovornica u cilju izvršenja aktivnosti predviđenih članom 63. ove Konvencije i vršiti pripremu i pružanje potrebnih usluga prilikom zasjedanja Konferencije država ugovornica;
- b) na zahtjev, pomagati državama ugovornicama u pružanju informacija Konferenciji država ugovornica, kao što je to predviđeno u članu 63, tačke 5. i 6. ove Konvencije; i
- c) osigurati neophodnu koordinaciju sa sekretarijatima relevantnih međunarodnih i regionalnih organizacija.

Poglavlje VIII

Završne odredbe

Član 65.

Implementacija Konvencije

1. Svaka od država ugovornica će preduzeti neophodne mjere, uključujući zakonske i upravne mjere, u skladu sa osnovnim načelima svog unutrašnjeg zakonodavstva, kako bi obezbijedila implementaciju obaveza navedenih u ovoj Konvenciji.
2. Svaka od država ugovornica može usvojiti striktnije ili oštrije mjere od onih predviđenih ovom Konvencijom u cilju sprječavanja i borbe protiv korupcije.

Član 66.

Rješavanje sporova

1. Države ugovornice će nastojati da sporove koji se odnose na tumačenje i primjenu ove Konvencije riješe pregovorima.
2. Eventualni spor između dvije ili više država ugovornica koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ove Konvencije koji ne može biti riješen pregovorima u razumnom vremenskom periodu će, na zahtjev jedne od tih država ugovornica, biti predmet arbitraže. Ukoliko, nakon šest mjeseci od datuma zahtjeva za arbitražu, te države ugovornice nijesu u stanju da se dogovore o organizaciji arbitraže, bilo koja od tih država ugovornica može proslijediti spor Međunarodnom sudu pravde putem zahtjeva u skladu sa Statutom Suda.
3. Svaka država ugovornica može, u vrijeme potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja i odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, izjaviti da ne smatra da je obavezuje tačka 2. ovog člana. Druge države ugovornice neće biti obavezane tačkom 2. ovog člana u odnosu na bilo koju državu ugovornicu koja je izrazila takvu rezervu.
4. Svaka država ugovornica koja je je izrazila rezervu u skladu sa tačkom 3. ovog člana može u svako doba povući tu rezervu tako što će o tome obavijestiti Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

Član 67.

Potpisivanje, ratifikacija, prihvatanje, odobravanje i pristupanje

1. Ova Konvencija je otvorena svim državama za potpisivanje od 9. do 11. decembra 2003. godine u Meridi, Meksiko, a nakon toga u sjedištu Ujedinjenih Nacija u Njujorku do 9. decembra 2005. godine.
2. Ova konvencija je, takođe, otvorena za potpisivanje regionalnim organizacijama za ekonomsku integraciju pod uslovom da je bar jedna država članica takve organizacije potpisala ovu Konvenciju u skladu sa tačkom 1. ovog člana.
3. Ova Konvencija podleže ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju. Instrumenti o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju deponuju se kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija. Svaka organizacija za regionalnu ekonomsku integraciju može deponovati svoje instrumente o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju ukoliko

je bar jedna njena država članica učinila isto. U instrumentima o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju takva organizacija će navesti do koje mjere je nadležna u odnosu na pitanja koja se regulišu ovom Konvencijom. Takva organizacija, takođe, obavještava Generalnog Sekretara o svakoj eventualnoj promjeni u pogledu obima njene nadležnosti.

4. Ova Konvencija ja otvorena za pristupanje bilo kojoj državi ili bilo kojoj regionalnoj organizaciji za ekonomsku integraciju čija je bar jedna država članica potpisnik ove Konvencije. Instrumenti o pristupanju deponuju se kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija. Prilikom pristupanja regionalna organizacija za ekonomsku integraciju izjavljuje u kojoj mjeri sebe smatra nadležnom u odnosu na pitanja koja se regulišu ovom Konvencijom. Takva organizacija, takođe, obavještava Generalnog Sekretara o svakoj relevantnoj izmjeni u pogledu obima svoje nadležnosti.

Član 68.

Stupanje na snagu

1. Ova Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od datuma deponovanja tridesetog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju. Za svrhe ove tačke eventualni instrument koji deponuje regionalna organizacija za ekonomsku integraciju ne smatra se kao dodatni instrument uz one koje su deponovale države članice te organizacije.

2. Za svaku državu ili regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju koja ratifikuje, prihvati, odobri ili pristupi ovoj Konvenciji nakon deponovanja tridesetog instrumenta u tom smislu, ova Konvencija stupa na snagu tridesetog dana od datuma deponovanja odgovarajućeg instrumenta te države ili organizacije ili na dan stupanja ove Konvencije na snagu u skladu sa tačkom 1. ovog člana, u zavisnosti od toga koji je datum kasniji.

Član 69.

Izmjene i dopune

1. Nakon isteka pet godina od stupanja ove Konvencije na snagu, država ugovornica može predložiti izmjenu ili dopunu Konvencije i dostaviti je Generalnom Sekretaru Ujedinjenih Nacija, koji će proslijediti predloženi amandman državam ugovornicama i Konferenciji država članica Konvencije u svrhu razmatranja i odlučivanja o prijedlogu. Konferencija država ugovornica će uložiti sve napore za postizanje koncenzusa o svakoj izmjeni i dopuni. Ukoliko svi naponi za postizanje koncenzusa budu iscrpljeni, a ne bude postignut nikakav dogovor, za usvajanje takve izmjene i dopune će, u krajnjem slučaju, biti potrebna dvotrećinska većina glasova država ugovornica koje prisustvuju glasanju na sastanku Konferencije država ugovornica.

2. Regionalne organizacije za ekonomsku integraciju će, po pitanjima iz njihove nadležnosti, ostvarivati svoje pravo glasa u skladu sa ovim članom, u onom broju koji je jednak broju njihovih država članica koje su i članice ove Konvencije. Takve organizacije neće imati pravo na glasanje ukoliko njihove države članice ostvare svoje pravo glasa i obratno.

3. Izmjena i dopuna koja se usvoji u skladu sa tačkom 1. ovog člana predmet je ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja država ugovornica.

4. Izmjena i dopuna koja se usvoji u skladu sa tačkom 1. ovog člana stupa na snagu u odnosu na državu ugovornicu nakon devedeset dana od datuma deponovanja instrumenata o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju te izmjene i dopune kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

5. Po stupanju na snagu, izmjena i dopuna postaje obavezujuća za one države ugovornice koje su u tom smislu iskazale svoju saglasnost. Druge države ugovornice i dalje obavezuju odredbe ove Konvencije i eventualne ranije izmjene i dopune koje su te države ugovornice ratifikovale, prihvatile ili odobrile.

Član 70.

Opoziv

1. Država ugovornica može se odreći ove Konvencije pismenim obavještenjem Generalnom Sekretaru Ujedinjenih Nacija. Takav opoziv stupa na snagu godinu dana od datuma primanja obavještenja od strane Generalnog Sekretara.
2. Regionalna organizacija za ekonomsku integraciju prestaje da bude članica ove Konvencije kada se nje odreknu sve njene države članice.

Član 71.

Generalni sekretar i jezici Konvencije

1. Generalni Sekretar Ujedinjenih Nacija je imenovani Depozitar ove Konvencije.
 2. Original ove Konvencije, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku podjednako vjerodostojni, deponovaće se kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.
- U PRISUSTVU SVJEDOKA, dolje potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu od strane svojih Vlada, potpisali su ovu Konvenciju.